

**Základní škola
při Dětském domově se školou,
Jiříkov, Čapkova 5**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání
Základní škola
zpracovaný podle RVP pro základní vzdělávání

Platný od 1. 9. 2016

Mgr. Dušan Šimonka
ředitel DDŠ

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	
2. 1 Velikost a úplnost školy.....	3
2. 2 Umístění školy.....	4
2. 3 Charakteristika pedagogického sboru.....	4
2. 4 Charakteristika žáků.....	4
2. 5 Podmínky školy.....	4
2. 6 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery.....	4
2. 7 Každoroční akce školy.....	5
2. 8 Priority školy ve výchově a vzdělání.....	5
3 CHARAKTERISTIKA ŠVP	
3. 1 Zaměření školy.....	6
3. 2 Výchovné a vzdělávací strategie.....	7
3. 2. 1 Základní filozofie programu Základní škola.....	10
3. 2. 2 Pedagogické desatero činnostního učení.....	13
3. 2. 3 Výchovně vzdělávací cíle a kompetence ŠVP.....	14
3. 2. 4 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí ve ŠVP.....	15
3. 2. 5 Cíle směřované k žákům a k učitelům.....	17
3. 2. 6 Přednosti ŠVP založeného na principech činnostního učení.....	18
3. 3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.....	19
3. 4 Začlenění průřezových témat.....	20
4. RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN	
4. 1. 1 Rámcový učební plán – 1. stupeň.....	24
4. 1. 2 Poznámky k učebnímu plánu – 1. stupeň.....	25
4. 2. 1 Rámcový učební plán – 2. stupeň.....	27
4. 2. 2 Poznámky k učebnímu plánu – 2. stupeň.....	27
5. UČEBNÍ OSNOVY	
5. 1 Jazyk a jazyková komunikace.....	28
5. 2 Matematika a její aplikace.....	31
5. 3 Informační a komunikační technologie.....	33
5. 4 Člověk a jeho svět.....	36
5. 5 Člověk a společnost.....	38
5. 6 Člověk a příroda.....	42
5. 7 Umění a kultura.....	45
5. 8 Člověk a zdraví.....	48
5. 9 Člověk a svět práce.....	51
6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ.....	53
6. 1. Pravidla pro hodnocení žáků.....	54
6. 1. 1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání.....	54
6. 1. 2 Zásady pro hodnocení chování ve škole.....	56
6. 1. 3 Výchovná opatření.....	56
6. 2 Stupně hodnocení prospěchu a chování.....	57
6. 2. 1 Způsob získávání podkladů pro hodnocení.....	59
6. 2. 2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáka.....	60
6. 2. 3 Zásady pro používání slovního hodnocení.....	60
1. Příloha č. 1 – UČEBNÍ OSNOVY 1. stupeň - konkretizované výstupy	
2. Příloha č. 2 – UČEBNÍ OSNOVY 2. stupeň - konkretizované výstupy	

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název, sídlo: Dětský domov se školou, základní škola a středisko výchovné péče
Jiříkov
407 53 Jiříkov, Čapkova 814/5

Název školy: Základní škola Jiříkov, Čapkova 5
Název ŠVP: ŠVP pro základní vzdělávání „Základní škola“
Ředitel školy: Mgr. Dušan Šimonka
Zást. ředitele pro ZŠ: Mgr. Dana Morkusová
Koordinátor: Mgr. Dana Morkusová
Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7, 118 12 Praha 1
Kontakt: www.msmt.cz

Kontakty:

Telefon : 412 338 364
Fax : 412 337 352
E – mail : vujir@interdata.cz

IČO: 00 412 040

IZO: 110 027 744

RED-IZO: 600 028 895

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Velikost a úplnost školy

Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna je školské zařízení pro výkon ústavní výchovy (dle zákona č. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů) pro děti, které nemají ukončenou povinnou školní docházku. Zařízení poskytuje péči jinak poskytovanou rodiči nebo jinými osobami, kterým bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu, dětem s nařízenou ústavní výchovou. Poskytuje péči rovněž dětem, u nichž bylo nařízeno předběžné opatření. Kapacita školy je 48 žáků. Základní škola je součástí Dětského domova se školou v Jiříkově, je úplná s 1. – 9. postupným ročníkem, maximální kapacita je 48 žáků. Počet tříd se mění podle počtu žáků ve škole v závislosti na zařazování dětí do DDŠ z DDÚ Liberec, z terénu a jiných DD a DDŠ v regionu. Žáky školy jsou pouze děti z DDŠ Jiříkov. Školní úroveň představují školní vzdělávací programy (dále jen ŠVP), podle nichž se uskutečňuje vzdělávání žáků na naší škole. RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a příloha Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (RVP ZV-LMP); RVP ZŠS – Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální.

Součásti zařízení:

Základní škola

- zabezpečují vzdělávání v rozsahu povinné školní docházky dle školních vzdělávacích programů odpovídajících zařazení žáků do určitého typu vzdělávání,
- třídy školy jsou umístěny v samostatné budově

Školní jídelna

- zajišťuje stravování dětí v plném rozsahu 5x denně,
- kapacita ŠJ je 50 jídel

2. 2 Umístění školy

Škola je umístěna ve výhodné poloze v centru města. Její dostupnost a příjemná poloha je doplněna blízkostí autobusových zastávek, které umožňují dojíždějícím pedagogům rychlou přepravu a zároveň jejich rodičům.

2. 3 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí výchovný poradce, metodik primární prevence, asistenti pedagoga, etoped, psycholog. Pedagogický sbor je tvořen třídními učiteli jednotlivých tříd, učitelem bez třídnictví, který se specializuje především na předmět pracovní vyučování, dvěma asistenty pedagoga, ředitelem školy a zástupcem ředitele pro ZŠ. Ve škole pracuje metodička sociálně patologických jevů. Většina učitelů si dokončuje vysokoškolské vzdělání, zaměřené na speciální pedagogiku. Všichni učitelé absolvovali kurzy PC a museli projít i psychologickým vyšetřením na základě zákona 109/2002 Sb., které jsou v našem zařízení povinné.

2. 4 Charakteristika žáků

Žáci jsou v rámci povinné školní docházky vzděláváni na Základní škole Jiříkov, která je součástí DDS. Ve škole se vzdělávají žáci zdravotně postižení (lehké mentální postižení v kombinaci s poruchami chování) i žáci se sociálním znevýhodněním (a/ rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, b/ nařízená ústavní výchova). Po ukončení povinné školní docházky je žák podle § 13 odst. 6 zákona 109/2002 Sb. přemístěn do výchovného ústavu, kde pokračuje v přípravě na výkon povolání nebo zůstává v DDS a na povolání se připravuje studiem na některém z „civilních“ učilišť v okolních městech. Základní školu navštěvují děti z DDS Jiříkov. Naše škola zabezpečuje výuku v plné šíři pro **základní školu** (ŠVP pro základní vzdělávání) i **pro základní školu praktickou** (ŠVP pro základní vzdělávání – upravující vzdělávání žáků s LMP) i **základní školu speciální** (ŠVP pro obor vzdělání základní škola speciální).

2. 5 Podmínky školy

Třídy jsou vybaveny nastavitelnými lavicemi a židlemi, novými tabulemi a speciálním osvětlením dle nejnovějších předpisů pro osvětlení školní třídy. Interiéry tříd a chodeb jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků školy, diplomy a poháry svědčí o dobrých výsledcích, kterých dosahovaly naše děti na různých soutěžích. Žáci používají dvě pracovny / dílny/, v kterých probíhá výuka pracovního vyučování i zájmová činnost, počítačovou učebnu / 10 PC/, vlastní jídelnu, malou tělocvičnu, WC a sprchy, vše podle nových hygienických norem. Škola je spojena proskleným tunelem s budovou DDS, kde je k dispozici dílna na šití, keramická dílna, herna na stolní tenis, velmi dobře vybavená posilovna a kvalitně ozvučený kinosál. Za budovou školy a DDS je malé hřiště s umělou trávou, běžecká dráha s umělým povrchem a kvalitní doskočiště. V okolí školy je malé travnaté hřiště a antukové kurty pro míčové hry. Vzdělávání žáků je zabezpečeno odpovídajícími podmínkami podle platných bezpečnostních předpisů.

2. 6 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Sociální pracovnice zařízení ihned po přijetí dítěte písemně informuje rodiče dítěte (či osobu zodpovědnou za výchovu) o umístění dítěte v našem zařízení. Škola se kontaktuje s kmenovou školou žáka, přebírá veškerou školní dokumentaci, z níž vycházíme při zařazení dítěte do ročníku. V průběhu pobytu poskytujeme informace rodičům, zákonným zástupcům, kurátorům sociálním pracovníkům dětí, popř. i kmenovou školu o výsledcích školní práce i

chování žáka. Veškerá diagnostika se shrne do závěrečné zprávy a zapíše do školní dokumentace.

Činnost a spolupráce Základní školy Jiříkov je specifická v tom, že do výuky jsou zařazovány děti z DDÚ v Liberci, jiných školských zařízení i z terénu. Škola využívá služeb etopeda a psychologa, který pomáhá při řešení konfliktních situací, spolupracuje s dětským psychiatrem, s policií, s odbory sociálních věcí a odbory péče o dítě příslušných měst, kde mají děti svá trvalá bydliště, s lékařkou, která pracuje přímo v Jiříkově. Škola dále spolupracuje s Úřadem práce v Rumburku, s odbornými učiteli (exkurze), kam mohou naši žáci nastoupit po ukončení povinné školní docházky, po odborně pedagogické stránce spolupracuje škola se školskými poradenskými zařízeními (Pedagogicko-psychologická poradna - PPP, Speciálně pedagogické centrum – SPC pro žáky s mentálním postižením).

Spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci - rodiče se mohou informovat o dění ve škole kdykoli telefonicky, při předem sjednaných návštěvách a v rámci konzultačních hodin u výchovného poradce. Rovněž se mohou s dotazy a podněty obracet i přímo na vedení školy. Školu mohou navštívit i při všech sportovních akcích a dětských vystoupeních. V průběhu školního roku by mělo dojít k výraznému rozšíření webových stránek školy a tím i možnosti rodičů čerpat informace po internetu. Třídní schůzky se konají pravidelně 6x ročně.

2. 7 Každoroční akce školy

V rámci protidrogové prevence probíhají každoročně v 6. - 9. třídách přednášky na téma nebezpečí kouření, používání drog a jiných návykových látek. Škola se pravidelně zúčastňuje soutěží pracovních dovedností v rámci bývalého okresu Děčín (Zlaté kladívko a Zlatá nitka), SHM – atletický čtyřboj, turnajů v malé kopané a florbalu. Na závěr školního roku naše Základní škola pořádá branný závod všech základních škol praktických a speciálních okresu Děčín. V rámci naší školy probíhají každoročně různé sportovní akce (stolní tenis, turnaj v nohejbalu, kopaná a hokej mezi učiteli a žáky apod.). Žákům umožňujeme i setkání s Policií ČR, s jejich kurátory a sociálními pracovníky, dále zajišťujeme exkurze a školní výlety.

2. 8 Priority školy ve výchově a vzdělání

- Všichni se vzájemně známe, jedná se o malý kolektiv dětí i dospělých.
- Působení pedagogů ve školní i odpolední činnosti je naprosto jednotné, jelikož jsme v dennodenním kontaktu a nepřetržitě si vyměňujeme informace.
- Děti se učí v malotřídkách, musí se časem naučit zvládnout samostatnou práci.
- Žáci se musí umět více soustředit na svou práci a mají možnost individuálního přístupu za pomoci asistentů pedagoga
- Umí si ale také vzájemně pomoci. V hodinách se setkávají různě staří žáci a musí umět navzájem respektovat jeden druhého. Starší žáci pomáhají mladším, rychlejší pomalejším, bystřejší radí slabším, učí se tolerovat a respektovat jinakost
- Snadněji se domlouvají pravidla, která budou ve třídách i na škole dodržována.
- Snažíme se odstranit rivalitu, oceňujeme kamarádství a vzájemnou pomoc.
- Nastolili jsme přátelský, ale důsledný vztah mezi dospělými a žáky.
- V každé třídě jsou společně s žáky a třídním učitelem na začátku školního roku stanoveny interní pravidla třídy, kterými se žáci během školního roku řídí a učitelé jsou důslední v jejich dodržování.

- Dbáme na slušné chování a vyjadřování žáků ve škole i mimo ni.
- Máme dobré zkušenosti s adaptačními programy, které napomáhají stmelení třídního kolektivu a zlepšuje se tím klima ve třídě (např. „Klimáček“)
- Děti se aktivně podílejí na údržbě a výzdobě školy, což má za následek lepší vztah k těmto materiálním podmínkám, děti je méně ničí.
- Přiměřená dostupnost školy.
- Zajímavé a pestré akce pro žáky a rodiče se zapojením celého učitelského kolektivu.
- Neustálý boj proti šikaně, násilí a společenské hrubosti.
- Trvalé úsilí o kvalitnější vybavení školy.
- Zavádění výpočetní a projekční techniky do názorného vyučování.
- Postupné zlepšování prostorových podmínek
- Ve stále větší míře se škola otevírá rodičům a spolupráce s nimi a spolupracuje s veřejností.
- Adaptace dětí na správné a tolerantní vnímání soužití a spolupráce mezi různými etniky

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

Náš ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která vznikla snahou o inovaci pedagogického procesu a života školy vůbec, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru, požadavků rodičů a žáků.

Cizí jazyky:

Děti se u nás mohou učit anglickému jazyku již od 3. ročníku.

Další cizí jazyk nebyl do RUP zařazen podle školského zákona č.561/2004 Sb., § 16 odst. 4 Sociálním znevýhodněním je pro účely tohoto zákona, písmeno a) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení patologickými jevy, dále písmeno b) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova.

Matematika a její aplikace:

Od 4. ročníku se vyučuje

- pojem zlomek, celek, část – *pomocí origami, mozaiky, krájení dortu, pizzy, zlomkovnice*
- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života
- využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku
- vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel

3.1 Zaměření školy

Naše ZÁKLADNÍ ŠKOLA – si klade takové cíle, aby byla místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení. A to nikoli k encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Samotná práce má v dětech podporovat rovněž pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvoje kritického myšlení a schopnosti sebehodnocení tak, aby byla základem pro další etapy lidského života. Aby naše škola byla školou pro život a pro všechny. Co chceme a kam směřujeme:

Škola pro život:

- chceme žáky učit takové znalosti a dovednosti, které bude dobře uplatňovat v životě, tzn. více se zaměřit na praxi než na encyklopedické poznatky
- chceme klást důraz na týmovou práci žáků, vzájemnou pomoc, sounáležitost a vzájemný respekt, a to za pomoci zavádění efektivních metod výuky jako je např. skupinové (kooperativní) a projektové vyučování
- chceme klást důraz na výuku cizích jazyků a komunikačních a informačních technologií
- chceme vést žáky k volbě povolání
- chceme vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu, kde budeme učit žáka zásadě, že pravidla jsou od toho, aby se dodržovala, nikoliv od toho, aby se porušovala
- chceme nadále systematicky působit proti šikaně, vandalismu, diskriminaci a násilí mezi žáky – viz Škola bez agrese a násilí

Škola pro všechny:

- chceme dosáhnout otevřené, klidné, sdílné atmosféry ve škole, budované na partnerských vztazích mezi učiteli a žáky, založené na toleranci, vzájemné úctě a pocitu odpovědnosti
- chceme poznávat žáka, jeho životní styl, zájmy, atributy a rodinné prostředí, neboť jedině tak lze na poznaného žáka účinně působit, rozpoznat u žáků hodnotové struktury a s následnou možností ovlivňovat jeho osobnost
- chceme umožnit žákům otevřeně sdělit svůj názor a především brát žáka jako partnera s pochopením pro jeho nedostatečnost, slabosti, věk a nároku na selhání
- chceme stejnou péči věnovat žákům nadaným i těm, kteří nejsou příliš úspěšní
- chceme vedle intelektuálního nadání podporovat žáky i s nadáním hudebním, pohybovým, manuálním, estetickým atd.
- chceme se starat o žáky se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním, tak aby byli součástí kolektivu, nikoliv oddělené skupiny, neboť podporujeme myšlenku zavádění takových tříd, kde se setkávají všechny děti
- chceme, aby i žáci nadaní měli maximální podmínky pro jejich rozvoj, a to za pomoci specifických úkolů, prací a projektů, účastí na různých akcích a soutěžích školního, městského a okresního charakteru, kde mají možnost rozvíjet své nadání
- respektovat osobnost dítěte, posilovat jeho zdravé sebevědomí, vzbuzovat jeho zvědavost a podněcovat všestranné zájmy, posilovat v žácích pozitivní vztah k životu a lidem
- chceme podporovat rozvoj osobnosti žáků návštěvou či vlastní organizací divadelních představení, koncertů, exkurzí, ekologickými akcemi, besedami, návštěvou muzeí a knihoven

Škola bez agrese a násilí:

Důležitým cílem naší školy je i aktivně předcházet projevům agrese mezi žáky. Vystává stále naléhavější potřeba změnit emoční klima ve škole, zvládnout projevy agrese a nezájmu žáků pochopit trápení druhého. Pomoci dětem naučit se odpovědnosti za zvládnutí emocí a především za svůj život i za společnost jako celek. Proti projevům agrese a násilí, které se v poslední době projevily v nebývalé míře, bude škola bojovat, samozřejmě za podpory žáků, učitelů a rodičů, všemi dostupnými prostředky.

3. 2 Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem výchovně vzdělávacích strategií, činností a aktivit školy je vychovat zdravě sebevědomého žáka, který dokáže:

- Uvědomit si své potřeby a pocity a umí je vyjádřit.
- Přijímat zodpovědnost za sebe, za druhé, za životní prostředí.

- Vyjádřit a zdůvodnit svoje názory.
- Smysluplně a užitečně použít získané poznatky a dovednosti.
- Pečovat o své psychické, fyzické i emocionální zdraví.
- Vytvořit si pozitivní vztah k práci, který přispěje k vytvoření životní a profesní orientace a k uplatnění v dalším životě.
- Najít místo a svou roli ve společnosti a vytvořit si představy o vlastní budoucnosti.
- Vědomě používat, tzv. životní dovednosti.
- K tomuto cíli chceme dojít vytvořením prostředí školy jako centra setkávání a živé diskuse mezi žáky, žáků s pedagogy i s širokou veřejností, aplikací moderních, interaktivních a tvořivých metod práce a otevřenou spoluprací s pedagogickou i nepedagogickou veřejností.

První stupeň – vzhledem k mentálnímu postižení žáků uplatňovat individuální přístup, respektovat možnosti a zvláštnosti žáků a pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jejich osobnosti. V tomto období je hlavním úkolem adaptace žáků na nové prostředí, nový styl práce a upevňování základních hygienických návyků a vytváření sociálních návyků. Vést žáky k určité míře odpovědnosti za výsledky školní práce a za jejich vlastní chování a jednání. Stimulovat žáky k pozitivnímu vztahu k učení a k získávání nových poznatků.

Druhý stupeň – základní vzdělávání zaměřit na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života včetně profesního uplatnění. Důraz je kladen na vytváření praktických a sociálních dovedností a za podpory speciálně vzdělávacích metod dosáhnout co nejvyšší možné úrovně osobnostních kvalit. Pro vzdělávání vytvořit optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru a takové pracovní klima, aby žáci školu rádi navštěvovali, nebáli se případných neúspěchů a v rámci svých možností dosáhli základního vzdělání.

Veškeré učení a vzdělávání v tomto programu je ovlivněno názory a myšlenkami našeho nejslavnějšího pedagoga J. A. Komenského (**Didaktika analytická**) a všech jeho pokračovatelů v českých reformních činných školách. Na jejich snažení se teprve v roce 1990 začalo opět navazovat a výsledkem byla práce Zdeny Rosecké a kolektivu pedagogů (**Malá didaktika činnostního učení**), kteří začali předávat osvědčené metody činnostního učení dál, dalším učitelům a nabídli **Modelový školní vzdělávací program ZÁKLADNÍ ŠKOLA pro základní vzdělávání** především s tímto cílem:

„Pomoci těm školám, které se rozhodly jít českou inovační cestou, které chtějí víc než dosud respektovat přirozené potřeby žáků i individuální úroveň jejich zrání a učení. Program vzniká na pomoc těm učitelským kolektivům, jejichž snahou je vytvořit ve svých školách pro žáky radostné pracovní prostředí. Pro ty učitele, kteří se snaží, aby si děti ze školy odnášely jak potřebné trvalé vědomosti a kompetence, tak pozitivní motivaci pro celoživotní vzdělávání. Pro ty učitele, kteří si uvědomují, že současná doba potřebuje lidi tvořivé, iniciativní, schopné se rychle rozhodovat a orientovat v problémech a řešit je, lidi, kteří jsou schopni komunikace a práce v týmu, lidi, kteří jsou si vědomi své vlastní hodnoty. Pro ty učitele, kteří chtějí svým žákům pomoci získat základy potřebné k tomu, aby se takovými lidmi stali.“

Atmosféra školní práce zdůrazňuje především pozitivní vztah mezi učitelem a žákem. Žák je aktivním subjektem výchovně vzdělávacího procesu, ve kterém vždy sledujeme dva základní cíle – výchovný a vzdělávací.

Cílem výchovným je naučit žáka eticky nejlepším způsobem jednat a dát mu prostor pro osvojení si souboru potřebných kompetencí pro takovéto jednání.

Vzdělávacím cílem je dosáhnout, aby si žák osvojil soubor základních vědomostí ve vzájemných vazbách, při zdůraznění jejich aktivního logického a správného používání v široké praxi a při řešení problémů.

Příznivé atmosféře vyučovacího procesu napomáhá schopnost učitele docílit, aby:

- činnosti při vyučování měly klidný průběh
- žák pracoval svým tempem a postupně je podle svých maximálních možností přizpůsoboval tempu třídy
- žáci neprožívali pocity úzkosti, strachu, křivdy aj.
- zpětná vazba „žák – učitel“ byla využívána v každé vyučovací hodině, neboť upozorňuje na prvopočáteční problémy žáka, které je možné řešit vhodnou diferenciací průběžně a individuálně přímo ve vyučování
- žáci dostávali dostatečný prostor na pochopení učiva a jeho procvičení

Záměr pozitivní změny v atmosféře školy vyžaduje od vyučujících zamýšlet se nad svojí výchovnou prací a formulovat svou pedagogickou činnost z různých pohledů:

Přístup učitele k žákovi:

- ke každému je třeba přistupovat s úctou, s náklonností, s vírou v jeho síly a možnosti, s patřičnou pozorností
- se zásadovostí v případě, že se v chování žáka objeví odchylky od běžných norem

Je třeba dodržovat vzájemnou úctu a definovat jasné základní požadavky na kázeň.

Příznivé mikroklima ve třídě se utváří:

- již příchodem učitele – tónem, jakým třídu osloví
- řečí učitele – je-li klidná, ale bez lhostejnosti
- schopností vést žáky tak, aby se nebáli zkoušení a sami své vědomosti prezentovali
- tím, že žák dostává možnost vyjádřit se k učenému a že je mu dáván prostor ukázat to, co si sám připravil

Máme-li dítě naučit dobrým způsobům jednání, musíme je průběžně vést k poznání základních etických principů.

- a) Uvědomme si, že ze zkušenosti víme, že každé dítě usiluje o pěkné citové zážitky (např. večerníčky nebo pohádky).
- b) Uvědomme si, že si dítě vybírá ty hodnoty, které jsou pozitivní, nechce představovat při hře zlou postavu, raduje se z toho, když všechno dobře dopadne.
- c) Uvědomme si obsah citového života dítěte – jak na dítě negativně působí, když se setkává s hrubostí a násilím, které vítězí.
- d) Uvědomme si, že člověk ve svém mládí vstřebává náladu okolí a nese ji dále svým životem. Psychologie dokládá, že u člověka trvají ty formy citění, které u něho převažovaly v době prepubertální, pubertální i postpubertální.

Dokážeme-li dát žákům ve škole mnoho zážitků citově kladné povahy, jak si to většina z nich žádá, přispějeme k tomu, že v celkovém charakteru citění dítěte nabydou převahu tendence tvůrčí – optimismus, radost, jistota.

V základní škole by ve vyučování i mimo něj měl být prostor pro dostatek dětské radosti.

Chceme-li vést výchovu a výuku pozitivně, vyžaduje to znalost, co a jak dělat v různých obdobích vývoje žáka. Předpokládá to zamýšlet se nad způsoby práce a vhodně je volit i se zpětnou vazbou k žákovi.

Ve tvořivé škole učitel zná materiály, se kterými pracuje, vyučování má činnostní charakter a žák se v něm může aktivně projevovat činností, tvorbou, nápady, schopností spolupracovat apod. V osobním vztahu jdeme k žákovi blíž. Dáváme mu šanci učivo pochopit

i zvládnout, poskytujeme mu prostor na učení, dovedeme do výuky zapojit žáky různě nadané. Učitel se stává dirigentem, oporou, dovede dát najevo očekávání dobrých výkonů.“

„V moci každého učitele je pozitivně ovlivňovat velké množství žáků a jejich prostřednictvím mnoho dalších lidí. Pokud dá učitel žákům možnost vykonávat smysluplné činnosti, nechá je samostatně se rozhodovat a projevovat a pokud žáci rozumí, čemu a proč se učí, rozvíjí se v souladu se svými přirozenými schopnostmi a zájmy. Takoví žáci jsou spokojení, šťastní a v praktickém životě dávají přednost „dobru před zlem“. Postupně se učí naslouchat, uvažovat, vyjadřovat své myšlenky, komunikovat, vyhledávat, a třídit informace, samostatně řešit problémy a zodpovědně se rozhodovat. Mnohaletá pedagogická praxe nám jednoznačně potvrdila, že činnostní postupy učení by měly ve výuce používat všichni učitelé, kteří usilují o to, aby ve škole vládli zdravý rozum, pocit štěstí a dobrá nálada.“ (Z. Rosecká).

3. 2. 1 Základní filozofie programu Základní škola

Školní vzdělávací program Základní škola vychází v souladu s RVP ZV z poznatků, že:

- v základním vzdělávání jde o to, aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe, (nelze naučit vše, k čemu lidstvo v poznání došlo);
- k učení je třeba žáky motivovat a činit je zajímavým a přiměřeným jejich věku;
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu, k tomu lze dospět tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů, když bude provádět činnosti, pozorovat, hovořit o nich, vyslovovat závěry – objevovat;
- chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu;
- kvalitu vzdělávání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život;
- efektivitu vzdělávání nelze založit jen na posuzování chyb žáků a na přípravě (přípravenosti) pro přijímací zkoušky, ale je nutné využít nové mechanismy k hodnocení výsledků vzdělávání postavené na průběžném hodnocení činností žáků, na ověřování schopnosti řešit problémy komplexně a na celkovém posunu žáka nejen v kvalitě vědomostí a rozvoji dovedností, ale zejména v komplexním rozvoji osobnosti žáka;
- pozitivně laděné hodnotící soudy, užívané průběžně, mají vyšší motivační hodnotu a vedou k celkově dobrému zvládnutí učiva.

Činnostní učení vede žáky ke spolupráci, podnikavosti a vynalézavosti. Učí je, že trvalých vědomostí lze nabývat hlavně na základě vlastní činnosti.

Základní škola nepředkládá žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vede je k tomu, aby vše nové, pokud to lze, získávali na základě činností, pozorování, pokusů – na základě objevování. Nezaměstnává jednostranně rozum a paměť žáků, ale působí také na jejich city a vůli. Nehromadí jen množství vědomostí místo jejich kvality, ale snaží se rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dál vzdělávat.

Činnostní učení je založené na objevování. Žáci objevují principy a zákonitosti jevů a problémů sami, na základě kroků určených učitelem. Manipulací s pomůckami a vlastní činností si žáci poměrně rychle a především trvale osvojují praktické zkušenosti, poznávají k čemu nový poznatek a dovednost slouží. Učivo se procvičuje na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás, a tak má pro žáky osobní smysl, a zároveň se zaměřuje na zvládnutí podstatných jevů. Činnosti s konkrétními věcmi a pokusy učí žáky vnímat učení jako činnost důležitou pro vlastní život i existenci okolního světa. V průběhu vzdělávacího procesu je žák veden k samokontrolě, samohodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sám i spolupracovat v týmu.

Základní metoda činnostního učení – **metoda objevování** – staví do popředí význam otázek žáků ve vyučování. Je-li dítě schopno k určitému jevu položit otázku, je to znamením, že o pozorovaném jevu přemýšlí, hledá vysvětlení, je schopno mu porozumět a na otázku najít správnou odpověď. V pokládání otázek pomáhá žákům hlavně pozorování určité prováděné činnosti.

Úloha učitele spočívá v tom, aby žákům několik „žákovských otázek“ formuloval sám, aby je povzbuzoval, aby jim dával dostatek příležitostí k vzájemnému kladení otázek, aby pozitivně podpořil i otázky neobratně formulované. Učitel brzy pozná, že se žáci ve formulaci otázek lepší, že jsou stále obratnější a pohotovější. Schopnost ptát se je jedním z klíčů k úspěšnému učení a získává se hlavně cvikem. Otázky kladené žáky ke kterýmkoli partiím učiva provokují myšlení žáků, vedou je k hledání vysvětlení, výrazně napomáhají k učení.

Pro žáky je vždy při probírání nové látky **nejdůležitější vytvořit si prostřednictvím činností představu o jevech**, kterým chceme učit, a naučit se tyto jevy vnímat. Průběžně musíme žáky nechat o pozorovaných jevech hovořit, a tím se u nich postupně vytváří jejich věku přiměřený odborný slovník. Až po dokonalém zvládnutí prvních dvou kroků všemi žáky přichází na řadu automatizace – procvičování učiva činnostními i klasickými formami.

Další důležitou metodou činnostního učení je **individualizace**, tzn. dát každému žákovi možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem, na základě svých zkušeností a dovedností. Tato metoda napomůže učiteli dobře poznat, do jaké míry žáci zvládli učivo, zvláště když učitel dovede využívat individualizaci pro zpětnou vazbu. Tato metoda vede také k tomu, že si žáci uvědomí, co se vlastně učí a co z toho už umí.

Významnou roli při této práci má **zdůvodňování zvoleného řešení**, tedy odpovědi na otázku, proč jsem řešení provedl právě tak. Žáka tím vedeme k přemýšlení o své práci, k jejímu srovnávání s prací spolužáků, k uvědomění si dalších možností řešení. Tato činnost přispívá značnou mírou k rozumovému vývoji žáka. Velkým kladem, který činnostní metody přinášejí do výuky, je chuť a radost, s jakou děti pracují.

K základním pracovním metodám činnostního učení patří **metody aktivizující**, zejména **metoda situační, problémová a projektová**, metody názorně demonstrační, metody slovní, zejména dialogické, metody samostatné práce, metody výzkumné, tvořivá práce s učebnicemi, pracovními sešity a didaktickými pomůckami a hrami.

Vyučovací metody při činnostním učení jsou volné v mezích, které jsou dány přirozeným vývojem žáků. Učitel volí v těchto mezích a při dokonalé znalosti učební látky takové metody, aby v každém předmětu soustavně rozvíjel zájem žáků, a dosahoval tak co nejlepších výsledků bez přetěžování žáků a přepínání vlastních sil.

Menší nadání nebo částečná neznalost v některé oblasti by neměly být překážkou rozvoje žáka v jiných oblastech. Aby toho mohlo být dosaženo, zaměřuje se Tvořivá škola na **využívání mezipředmětových vztahů**. To znamená, že učí žáky užívat všech vědomostí a dovedností, kterým se naučili při každé vhodné příležitosti, ve všech učebních předmětech i v praktickém životě.

Psychologické zdůvodnění činnostního učení spočívá v uvědomění si toho, že nejpevnější spoje se vytvářejí životními situacemi. Psychologové totiž poznali, že v paměti vydrží dlouho, často i trvale to, co žák sám pozoroval, promyslel či vykonal. Je nutné vědět a dodržovat, že žákova paměť nemá být přetěžována zbytečnými podrobnostmi.

Při osvojování nového učiva dbáme v Tvořivé škole vždy na to, aby **nové učivo vždy vycházelo z učiva předešlého**, aby byly nové představy zařazovány do okruhu představ starších.

Rozvoj inteligence žáka je v Tvořivé škole podporován tím, že je mu umožněno samostatně se rozhodovat, uvažovat, provádět svoje činnosti, učit se řešit problémy. Žák své **činnosti provádí samostatně**. Vedeme ho přitom k samostatnému pozorování, srovnávání, rozboru

pozorovaného jevu, k vlastnímu uvažování, kladení otázek, ke komunikaci. Činnosti organizujeme tak, aby žáci byli často v situacích, které vyžadují, aby o práci přemýšleli.

Základní škola se uplatněním činnostního učení stává školou založenou na radostné práci žáků. ***Učitel sám je při činnostních formách výuky organizátorem a usměřovatelem práce žáků.***

Zájem žáků, který je při tomto způsobu výuky zřejmý, jejich vnitřní zaujetí pro řešení předkládaných problémů, jejich radost i z dílčích úspěchů, to vše přináší pocit vnitřního uspokojení také pro učitele. Prožívání každodenních drobných překvapení z někdy i nečekaných úspěchů žáků, které běžná výuka řadí mezi méně schopné, přináší učiteli radost, dává mu pocit naplnění a uvědomění si krásy učitelského povolání.

Pracovní postup k dosažení určitého učební cíle se řídí nejen povahou probíraného učiva, ale též charakterem vývojového období žáků.

Žáky je potřeba hodnotit nejen podle unifikovaného modelu normativně či kriteriálně, ale každý má mít nárok i na hodnocení individualizované (hodnocení podle individuálního pokroku v učení). Pro každého žáka je po měsíci zpracován individuálně vzdělávací plán (dále jen IVP). Každý žák má právo na individuální tempo, možnost chybování a znovuobjevování, a každý má mít prostor na individuální projev a názor, prostor pro vzájemnou komunikaci a spolupráci.

Je třeba připravit na školách pro žáky podmínky, ve kterých by cítili jistotu, bezpečí, sebedůvěru, sounáležitost, ve kterých by se mohli seberealizovat. V průběhu vyučování dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů. Uvědomujeme si, že všechny neúspěchy žáků, obzvláště počáteční, nepříznivě dopadají na vztah žáků ke škole i k dalšímu učení.

Školní vzdělávací program Základní škola pro základní vzdělávání navazuje svým pojetím na tradice ***české činné školy***, kterou lze charakterizovat:

- má činnostní ráz
- je pozitivní vůči žákům
- podněcuje žáky k tvořivé práci
- navrácí do školy „zdravý selský rozum“
- při výuce využívá zkušeností žáků
- klade důraz na motivaci žáků k učení
- při výuce se dbá na vysvětlení, proč se čemu učí
- zpětná vazba je důležitou formou zařazovanou do každé vyučovací hodiny
- je snahou všech vyučujících, aby bylo probírané učivo žáky dobře zvládnuto
- umožňuje účelně spojovat učiva několika předmětů do projektů
- zdůrazňuje mezipředmětové vztahy

V popředí záměrů a cílů školního vzdělávacího programu **Základní škola** je ***rozvoj tvořivosti žáků***. Důležitým předpokladem pro rozvoj tvořivosti je ***motivovat žáky*** tak, aby měli radost z pochopení probíraného učiva. Přitom je třeba respektovat jejich individuální vlohy.

Aby žáci byli schopni tvořivě riskovat při řešení úkolů a problémů, je třeba ***podporovat*** jejich ***samostatnost, sebestotu, zodpovědnost, pozitivní sebehodnocení***. Učitelé se pro žáky stanou partnery a poradci, pomocníky na cestě za samoobjevováním, stanou se jejich oporou.

Veškerá činnost učitelů a především žáků musí být doprovázena ***pocití uspokojení a radosti z dobrých výsledků***.

Dalším principem tvořivé školy je ta skutečnost, že žák je stále ***podněcován k produkovaní myšlenek, nápadů, kladení otázek, odpovídání***. Často se tak děje při činnostním učení, ať už s pomůckami, nebo na základě úloh ze života.

Důraz je kladen na využívání poznatků v rámci smysluplných celků, na individuální porozumění a ***nepřetěžování žáků***. Každá činnost, která žáka zapojuje do vyučovacího

procesu, která mobilizuje jeho síly, je tou nejlepší metodou získávání nových zkušeností. Ve srovnání s tradičními metodami je **činnostní metoda je mnohosmyslová**, motivující a je velmi často zdrojem pozitivních prožitků, bez pasivního osvojování si hotových poznatků. Žákům v různých vyučovacích předmětech při činnostech proto vytváříme situace, které budou schopni řešit.

Vícesmyslovým zapojením žáků do vyučování je podněcovaná jejich aktivita, posiluje se v nich sebedůvěra, která je vede k soustředěné práci.

Základní škola zdůrazňuje individualizované a kolektivní učení.

Individualizovaným učením rozumíme kteroukoliv formu vyučování, při níž rychlost, kterou žák postupuje při osvojování vědomostí, závisí jen na jeho schopnostech a na jeho práci (činnostech). Uváděný vzdělávací program uplatňuje též výuku kolektivní, činnostní učení do tohoto způsobu práce však často vnáší individualizaci.

Učitel má možnost individuálně sledovat žáky, neboť při manipulaci s věcmi se zobrazuje mysl žáků přímo před každým z nich. Může tak přizpůsobit postup výuky pozorované individuální práci žáků. Vede žáky k hovoru o pozorovaném jevu (problému), tím se mnohé objasní i ostatním spolužákům. Velký význam má také to, že nikdo není izolován. Vzájemná nápodoba činností a vyjadřování mezi žáky zefektivňuje vyučování. Vlastní činnosti zařazujeme do výuky krátce a často v různých formách, aby upoutaly pozornost všech žáků, vedly dříve či později k znovuobjevení poznatku, k pochopení učiva a jeho dobrému zvládnutí. Předchází se tak bezduchému memorování látky naučené z paměti bez porozumění. Kolektivní individualizovaná výuka s využitím činností žáků a zpětné vazby přináší do vyučovacích hodin přirozenou potřebu diferenciací a skupinové práce. Při hovoru o pozorovaném jevu jsou kladeny otázky nejen učitelem, ale i žáky navzájem.

V rámci vzdělávacího programu **Základní škola** se realizuje **harmonický rozvoj tělesných i duševních schopností každého dítěte.**

Činnostní učení v tvořivé škole umožní postupně každému žákovi, aby pocítil uspokojení nad svými dosaženými výsledky. Vědomí úspěchu je pak každému vzpruhou k překonávání překážek. Škola musí umožnit každému žákovi takový tělesný a duševní vývoj, jakého je schopen. Způsob a míra žákova rozvoje se neposuzuje jen podle míry vědomostí, ale zejména, podle toho, s jakou jasností a jistotou dovede žák myslet, své myšlenky vyjadřovat a řešit úkoly z praktického života, jak se vyvíjí jeho osobnost ve své mnohostrannosti.

3. 2. 2 Pedagogické desatero činnostního učení

Jako samostatnou kapitolu uvádíme stručné charakteristiky hlavních pedagogických zásad, které je třeba uplatňovat v činnostním učení a tedy i v programu **Základní škola**, který na naší škole realizujeme.

1) K žákům přistupujeme jako k jedinečným lidským bytostem, obdařeným všemi lidskými právy. Žáka chápeme jako samostatně myslící bytost, která je schopna rozvíjet své poznávání a je aktivním spolutvůrcem vzdělávání. Učitel vytváří pravidla pro práci žáků a stává se jejich průvodcem a partnerem na vzdělávací cestě.

2) Prostřednictvím činností vedeme žáky k samostatnému myšlení, objevování poznatků a osobní odpovědnosti. Každý činnostní postup má konkrétní didaktický cíl a přivádí žáky k tvořivému myšlení - ke schopnosti o pozorovaných jevech samostatně uvažovat a hovořit, ke tvorbě vlastních otázek, ke schopnosti formulovat závěry a prakticky jich využívat.

3) Žáky pozitivně motivujeme. Před každým postupem žáky motivujeme a orientujeme v úkolu. Ukazujeme jim, proč se určité věci učí a k čemu jim může nově osvojený poznatek nebo dovednost v životě sloužit. Vedeme je k přesvědčení, že se učí věcem užitečným a potřebným. Dodáváme jim důvěru, že dokáží být úspěšní.

4) Postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu a využíváme dosavadních poznatků žáků. Dbáme na posloupnost a provázanost učiva – nové poznatky vyvozujeme z poznatků předchozích. Základnímu učivu se snažíme naučit všechny žáky bezchybně. K probírání nového učiva přistupujeme, až když žáci probíranou látku chápou. Ke všem činnostem se průběžně vracíme, přesvědčujeme se o zvládnutí učiva. Žáci sami provádějí obměny činností a využívají při nich dosavadní individuální poznatky a zkušenosti.

5) Výuku přibližujeme skutečnému životu, dbáme na zapojení všech smyslů. Ve výuce využíváme co nejvíce smyslů, hlavně zraku, hmatu a sluchu. Učivo předkládáme na důvěrně známých situacích a s využitím mezipředmětových vztahů. Využíváme praktických příkladů a výuku tak přibližujeme skutečnému životu. Upozorňujeme na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě.

6) Využíváme mezipředmětových vztahů. Obsah vzdělávání doplňujeme do smysluplných celků. Dovednostem a poznatkům, které souvisejí s více předměty, vyučujeme v rámci všech předmětů.

7) Vedeme žáky k hovoru a vzájemné komunikaci. Všem žákům průběžně umožňujeme hovořit o tom, co pozorují, co činí, co si myslí. Žáci se učí formulovat otázky, vzájemně se vyvolávat, odpovídají si, předávají si slovo, učí se komunikovat s učitelem a spolužáky, vest konzultace a diskuzi.

8) Využíváme zpětnou vazbu, žáky vedeme k samokontrolě a práci s chybou. Činnosti s pomůckami a následný hovor o pozorovaném umožňují učitelům i žákům každodenní zpětnou vazbu – přehled o dosažené úrovni poznání. Žákům i učitelům zpětná vazba umožňuje chyby samostatně rozpoznávat a okamžitě je napravovat. Učí se tak chybám předcházet a brát si z nich ponaučení. Chybu nepokládáme za prohřešek.

9) Žáka nepřetěžujeme a využíváme diferenciaci. Učivo a metody volíme přiměřeně stupni vývoje žáků a umožňujeme jim pracovat podle individuálního tempa. Před žáky stavíme cíle blízké – dosažitelné. V době, kdy se věnujeme pomalejším žákům, zaměstnáváme bystřejší žáky rozšiřujícím učivem za pomoci vhodných materiálů.

10) Ve výuce využíváme pozitivního hodnocení a sebehodnocení žáků. Pozitivní hodnocení používáme průběžně v celém procesu učení. Může mít podobu ústní pochvaly, razítka, atp., nebo udělení „jedničky“. Rozumíme jim i pozitivní ladění hodnotících soudů, projevování zájmu o názory žáků, dodávání sebedůvěry žákům a jejich povzbuzování. Do výuky zařazujeme žákovské sebehodnocení.

3. 2. 3 Výchovně vzdělávací cíle a kompetence ŠVP

Školní vzdělávací program ZÁKLADNÍ ŠKOLA se v plném rozsahu ztotožňuje s výchovně vzdělávacími cíli a kompetencemi uváděnými v RVP ZV:

1. Osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení.
2. Tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy.
3. Všestranně a účinně komunikovat.
4. Spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
5. Projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost.
6. Projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací; vnímavost a citové vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.
7. Aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.
8. Žít společně s ostatními, být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.
9. Poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. K jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k **osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů**, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí. Získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány:

- kompetence k učení;**
- kompetence k řešení problémů;**
- kompetence komunikativní;**
- kompetence sociální a personální;**
- kompetence občanské;**
- kompetence pracovní.**

Klíčové kompetence se utvářejí prostřednictvím obsahu ŠVP a tím je učivo, které je především čerpáno ze současného vzdělávacího programu Základní škola. Po celé období základního vzdělávání se pak naplňují postupně výchovně vzdělávací cíle stanovené RVP ZV. K naplnění výše uvedených výchovně vzdělávacích cílů a získání kompetencí lze dospět v rámci vzdělávacího programu **Základní škola** prostřednictvím **činnostního učení**.

Z tohoto důvodu pak pro úspěšnou realizaci ŠVP musí pedagogové splnit tyto hlavní požadavky:

1. nutnost plnit dílčí výchovně vzdělávací cíle stanovené RVP ZV
2. dodržovat pedagogické přístupy a postupy specifické pro činnostní učení.

3. 2. 4 Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí ve ŠVP

Náš ŠVP klade v souladu s RVP ZV hlavní důraz na utváření klíčových kompetencí. Stanovuje, jaké postupy metody a formy práce, příležitosti a aktivity povedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Tyto postupy musí být využívány všemi pedagogy na škole a jsou nazývány jako **výchovné a vzdělávací strategie**

Kompetence k učení

Pro rozvíjení této kompetence u žáků v 1. – 5. ročníku je třeba:

- dát žákům k učivu, pokud je to možné, vždy konkrétní názor, aby bylo učivo žákům předkládáno s využitím co nejvíce smyslů, zejména zraku, hmatu a sluchu
- nechat žáky individuálně s názornými pomůckami manipulovat, pozorovat, třídít a rozlišovat
- dbát, aby každý nový činnostní postup měl určitý didaktický cíl, přivést žáky k úvahám o problému, k vyjádření svých závěrů, k znovu objevování poznatků
- klást důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- snažit se podporovat čtení s porozuměním
- nechat žáky vyjadřovat se k přečtenému textu a stručně vyprávět jeho obsah
- dát příležitost k využívání žákovských zkušeností ve výuce
- podporovat tvořivou činnost žáků

- klást na žáky v učivu přiměřené nároky, vést je k dobrému zvládnutí základního učiva a dát jim k tomu takový časový prostor, který zohledňuje individuální schopnosti jednotlivých žáků
- pomáhat podpořit sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti
- upozorňovat na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě
- vést je k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
- vytvářet návyky k pozdějšímu samostatnému učení
- domácí úkoly směřovat k procvičování učiva, které žáci ve škole zvládli
- individuálně vést žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály

Kompetence k řešení problémů

Činnostní učení je založeno na předkládání problémů a úkolů ke konkrétnímu řešení každým žákem, dbá se na to, aby se žáci v úkolu orientovali, přitom:

- žáci třídí, rozlišují, seskupují, přidávají i vyřazují určité pojmy, pomůcky nebo připravené kartičky s údaji vzhledem k tomu, co mají sledovat
- podle svého uvážení žáci na základě uvedených činností nacházejí shodné, podobné nebo naopak odlišné znaky
- postupujeme od jednoduchých problémů ke složitějším
- na základě pochopení sami žáci navrhnou a provádějí obměny činností
- objevené poznatky aplikují v obdobných situacích, které sami vymýšlejí, mají možnost využívat své dosavadní individuální poznatky, dovednosti a zkušenosti
- předkládáme též neobvykle zadané úlohy, např. pomocí schémat nebo obrázků, později i grafů
- podporujeme účast žáků, podle jejich schopností, v různých soutěžích, zvláště tvořivých, tj. takových, kde je třeba uvažovat a hledat nové způsoby řešení úloh nebo zpracovávání údajů
- žáky vedeme k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem, docházeli ve své činnosti k závěrům, pokoušeli se najít vhodné řešení
- různé závěry, řešení a rozhodnutí necháváme žáky obhajovat
- umožňujeme žákům vyhledávání nových informací, jejich třídění i propojování s učivem
- vedeme žáky k jednoduchému zaznamenávání svých pozorování a objevů

Kompetence komunikativní

K rozvíjení této kompetence poskytuje činnostní učení ve všech vyučovacích předmětech v 1. a 2. období mnoho vhodných příležitostí, jelikož s každou činností je spojena komunikace mezi žáky navzájem i mezi žáky a učitelem. K utváření této kompetence je nutné:

- nechat žáky při každé jejich činnosti hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení daného úkolu
- přijímat často neodborně vyjádřené žákovské názory, upřesňovat je, vyjadřovat uspokojení nad správnými závěry žáků a povyšovat je na objev
- umožnit žákům hovořit o poznaných souvislostech a zkušenostech z jejich života
- dávat žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- učit žáky naslouchat názorům spolužáků, využívat možností o názorech diskutovat, respektovat se navzájem
- zkusit hovořit o pozorováních v přírodě, o zajímavých poznacích z četby nebo ze sledování naučných pořadů
- do výuky českého jazyka zařazovat jednoduchá mluvní cvičení na zvolené téma
- v matematice vymýšlet slovní úlohy, otázky, vyvolávat se mezi sebou navzájem

- hovořit o postupu ve složitější početní úloze, zkusit druhým poradit s řešením, ptát se navzájem na problémy v učivu
- ve výtvarné a hudební výchově nechat žáky pokusit se vyjadřovat dojmy z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

Individuální činnosti zařazované do výuky jsou střídány s činnostmi žáků ve dvojicích, což vyžaduje spolupráci, vzájemnou domluvu a respektování se navzájem. Proto dbáme na to, aby:

- se žáci podíleli na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách, a aby tato pravidla respektovali
- se učili vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc podle svých možností poskytnout
- vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře. Tomu mimo jiné napomáhá i vhodné oslovování žáků mezi sebou

Kompetence občanská

Činnostní učení prolíná výukou všech předmětů, žáci cítí sounáležitost s třídním kolektivem, neboť vzájemně komunikují, dotazují se navzájem, diskutují o řešení problémů, vyprávějí si různé zkušenosti aj. Tento ráz výuky vede žáky:

- k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
- ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých
- ke snaze o co nejlepší plnění svých povinností i uvědomování si svých práv

Žáci pak také snáze respektují témata vztahující se k péči o zdraví a k jeho ochraně.

Kompetence pracovní

Tato kompetence se při činnostním charakteru výuky rozvíjí ve všech vyučovacích předmětech spolu s pracovními činnostmi, které podporují tuto výuku. Zaměřujeme se na:

- dosažení zručnosti žáků při práci s různými materiály, provádění činností a pokusů-udržování pořádku na pracovním místě, systém v ukládání pomůcek a nářadí
- samostatnou přípravu jednoduchých pomůcek pro výuku žáky
- dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při pracovních činnostech
- poznávání různých oborů lidské činnosti, jejich výsledků a významu pro ostatní lidi

3. 2. 5 Cíle směřované k žákům a k učitelům

1) Cílem školního programu je, aby žáci:

- poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání;
- zvládli základy všestranné komunikace;
- naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých;
- byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti;
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací;
- vnímali citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě;
- získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránili;
- byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám;
- poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností.

2) Cílem školního programu je, aby učitelé:

a) porozuměli smyslu a principům činnostního vyučování a vzdělávání, tj.:

- vyučovat prostřednictvím vlastní činnosti žáků, využívat smyslové poznání a zkušenosti žáků;
- vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit, které dává prostor pro žákovu seberealizaci a sebedůvěru;
- poznávat (diagnostikovat) žáky, jejich potřeby a schopnosti;
- dát žákům přiměřený čas k učení a vést je k trvalému osvojení vědomostí;
- rozvíjet klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem;
- volit učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků, klást důraz na smysluplné učení (dialog, kooperaci), respektovat schopnosti žáků;
- vytvářet u žáků logické a kritické myšlení;
- učit žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, rozumět grafům, diagramům a tabulkám;
- rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu;
- utvářet u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí;
- vést žáky k vlastní organizaci učení.

b) osvojili si dovednosti činnostního učení, (např.):

- využívat vhodných učebnic a učebních pomůcek k nim náležejícím;
- využívat vhodné pomůcky pro individuální činnosti žáků;
- organizovat vnitřní diferenciaci ve třídě;
- hodnotit znalosti žáků, nikoli jejich slabiny;
- organizovat práci žáků ve skupinách;
- vytvářet projekty s využitím mezipředmětových vztahů.

c) osvojili si vyučovací metody a formy činnostního učení, které:

- podporují u žáků poznávání a aplikaci poznatků v praxi;
- využívají objevování na základě tvořivosti žáků (výběr vhodných problémů);
- využívají sebekontrolu a sebehodnocení žáků.

d) chápali souvislosti činnostního učení a jiných modelů současného vyučování a učení.

3. 2. 6 Přednosti ŠVP založeného na principech činnostního učení

1. Tempo výuky se přizpůsobuje schopnostem žáků ve třídě.
2. Činnostní charakter výuky podporuje soustředění žáků na výuku.
3. Každý den přináší dítěti pokrok.
4. Činnostní učení neustále podněcuje zájem žáků o učení.
5. Umožňuje žákům využívat při učení své zkušenosti a praktické situace ze života mimo školu a užívat zdravý rozum
6. Důsledkem radosti z práce a zájmu žáků o učení je dobrá kázeň ve třídě.
7. Žáci jsou činnostní, svými otázkami a odpověďmi vedeni k sebedůvěře, nezávislosti a lepším pracovním návykům.
8. Zpětná vazba mezi učitelem a žákem umožňuje okamžitě odhalovat chyby žáků, pracovat s nimi, průběžně a snadno je odstraňovat.
9. Učitel pokládá za základní vědomosti ty, kterých se dá prakticky využívat, které jsou potřebné k dalšímu vzdělávání, dbá na jejich zvládnutí všemi žáky, Činnostní učení napomáhá rozvoji schopností všech žáků
10. Žáci nejsou přetěžováni, jejich psychický vývoj probíhá přirozeně.
11. Učiteli činnostní učení umožňuje důkladnější poznání každého žáka, vede ho k úvahám o tom, co dál který žák potřebuje ke svému individuálnímu rozvoji.
12. Prostor pro naučení je dán i žákům, kteří by jinak mohli být pokládáni za průměrné nebo i podprůměrné.

13. Činnostní charakter výuky dává dostatek prostoru k dobrému individuálnímu rozvoji nadaných žáků.
14. Výsledky jsou trvalejší – pokračuje se až po zvládnutí předchozí látky většinou žáků. Stálé podněcování žáků k samokontrolě a sebehodnocení, které činnostní výuku vždy provází, přivádí mnohé žáky k dovednosti pracovat bezchybně.
15. Činnostní učení vyžaduje provádění jednoduchých demonstrací a pokusů protože se do výuky zapojuje více smyslů. Vyhovuje tak všem typům smyslového poznání (zrakového, sluchového i motorického).
16. Hodnocení žáků je snadnější, neboť učitel může průběžně sledovat pokroky v pochopení a aplikaci učiva.
17. Při činnostním učení se vytváří velmi dobrý lidský kontakt mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem. Tento kontakt se postupně přetváří ve společně uznávaná pravidla naplněná aktivitou, spoluprací, prostorem pro každého.
18. Díky aktivnímu zapojení všech žáků do výuky vede činnostní učení k přirozené integraci dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.
19. Celým svým přístupem k dítěti směřuje k poznávání zdraví jako významné životní hodnoty.
20. Činnostním charakterem a spojením se životem kolem sebe se předpokládá přirozený rozvoj ekologického cítění žáků.

3. 3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními potřebami a žáků mimořádně nadaných

Naše škola je přístupná žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, tak i žákům s mimořádným nadáním. Naše zařízení je svou podstatou zaměřeno na práci s dětmi se specifickými potřebami a to jak vzdělávacími a výchovnými, tak sociálními. Tito žáci tvoří takřka 100 % našich klientů. **Se žáky mimořádně nadanými se nesetkáváme.** Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami – se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním, se sociálním znevýhodněním - jsou integrováni do běžných tříd a jsou jim vytvářeny následující podmínky:

- individuální přístup učitele, diferenciací v nárocích
- stanovení individuálního vzdělávacího plánu pro každého žáka naší školy (na základě obecně platných předpisů)
- pomoc pedagogického asistenta v některých hodinách
- spolupráce s odborníky našeho zařízení – metodik primární prevence, psycholog, etoped a s odbornými pracovišti PPP, SPC

Se žáky pracuje pět plně aprobovaných speciálních pedagogů, kteří mají nastudovány příchozí zprávy každého žáka a z těch vycházejí. Ve své práci uplatňujeme důsledně individuální přístup: respektujeme, s jakými vědomostmi žák přichází, navazujeme na ně. Snažíme se zjistit příčinu školního neúspěchu, volíme co nejefektivnější přístup, kladnou motivaci, mírnější hodnocení, podporu a pomoc. Každému žákovi poskytneme dostatek času na adaptaci, respektujeme jeho pracovní tempo. Protože naše škola pracuje jako malotřídka, jsou k dispozici dva asistenti pedagoga. Je-li to potřeba, volíme metodu integrace, pružně

vždy zhodnotíme optimální zařazení žáka do třídy. V případě potřeby spolupracujeme s etopedem, psychologem, metodikem primární prevence, sociálními pracovníky.

Po přibližně jednoměsíčním pobytu vypracujeme na každého žáka individuálně vzdělávací plán, podle kterého žáka v průběhu školního roku vzděláváme a v každém pololetí vyhodnocujeme. IVP obsahuje srovnání výchozího stavu s dosaženými výsledky, analyzuje příčiny předchozí školní neúspěšnosti, doporučuje přístupy a metody práce. Tato zpráva putuje s žákem do jeho následné školy a měla by být výchozím materiálem pro jeho školní práci.

3. 4. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Tato témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Škola je musí do svého vzdělávání zařadit všechna a to jak na 1. tak i na 2. stupni školy. Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování a obsahují:

charakteristiku průřezového tématu

přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a schopností postojů a hodnot doporučený obsah je rozpracován do **tematických okruhů**, každý tematický okruh obsahuje **nabídku témat** (ze kterých si škola vybírá)

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Všech těchto šest témat se musí projít během 1. - 9. ročníku základní školy na úrovni přiměřené chápání žáků v daném věku.

Průřezová témata prolínají všemi vyučovacími předměty tak, aby korespondovaly s náplní a výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech a aby přispívaly nejen k rozvoji vědomostí, dovedností a schopností, ale především k rozvoji osobnosti žáků s lehkým mentálním postižením.

Uplatnění jednotlivých průřezových témat ve vyučovacích předmětech je uvedeno podle ročníků v následujících tabulkách.

Zkratky vyučovacích předmětů ZŠ

1. – 9. ročník:

Čj	-	Český jazyk
Aj	-	Anglický jazyk
M	-	Matematika
I	-	Informatika

Prv	-	Prvouka
Vl	-	Vlastivěda
D	-	Dějepis
Vo	-	Výchova k občanství
P	-	Přírodopis
Z	-	Zeměpis
F	-	Fyzika
Ch	-	Chemie
Hv	-	Hudební výchova
Vv	-	Výtvarná výchova
Tv	-	Tělesná výchova
Vz	-	Výchova ke zdraví
Pv	-	Pracovní vyučování
PnP	-	Práce na PC
Přv	-	Přírodověda

Průřezová témata	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní a sociální výchova					
Rozvoj schopností poznávání	Čj, Tv, Vv	Tv, Pv, Vv, Prv,	Tv, Pv, Vv, Čj,	Tv, Pv, Vv, Čj,	Tv, Pv, Vv, Čj
Sebezpoznání a sebepojetí	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv
Seberegulece a sebeorganizace	Tv	Tv	Tv	Tv, Pv	Tv, Pv
Psychohygienu			Pr		
Kreativita	Tv, Pv, Vv, Hv	Tv, Pv, Vv, Hv	Tv, Pv, Vv, Hv	Tv, Pv, Vv, Hv	Tv, Pv, Vv, Hv
Poznávací schopnosti	Čj, Prv, M,	Čj, Prv	Čj, Prv	M, Čj, Vl,	M, Čj
Mezilidské vztahy	Tv, Prv	Tv, Prv	Tv, Prv	Tv, Vl	Tv
Komunikace	Tv, Čj,	Tv, Čj,	Tv, Pv, Čj, Pr,	Tv, Pv, Čj,	Tv, Pv, Čj, Vl
Spolupráce a soutěživost	Pv, Vv, Čj, M,	Pv, Vv, Čj, M,	Pv, Vv, Čj,	M, Pv, Vv, M, Čj	M, Pv, Vv, M, Čj
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M		M, Přv	M, Přv
Hodnoty, postoje, praktická etika				Vl, Přv	Vl, Přv
Výchova demokrat.občana					
Občanská společnost a škola				Vl	Vl,
Občan, občanská společnost a stát					Vl
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
Evropa a svět nás zajímá					
Objevujeme Evropu a svět					
Jsme Evropané					
Multikulturní výchova					
Kulturní rozdíly	Tv, Pv	Tv, Pv	Tv, Pv, Hv	Tv, Pv, Hv, Vl	Tv, Pv, Hv, Vl
Lidské vztahy	Tv	Tv	Tv	Tv, Vl	Tv

Etnický původ					
Multikulturalita	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv,VI
Princip sociálního smíru a solidarity					
Enviromentální výchova					
Ekosystémy	Pv	Pv	Pv	Pv, VI,	Pv,VI
Základní podmínky života	Pv	Pv	Pv	Pv,VI	Pv,VI
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Tv,Pv,Prv	Tv,Pv,Prv,	Tv,Pv,Prv	Tv,Pv,VI,Přv	Tv,Pv,VI,Přv
Vztah člověka k prostředí	Tv,Pv,Prv	Tv,Pv,Prv	Tv,Pv,Prv	Tv,Pv,Přv,VI	Tv,Pv,VI,Přv
Mediální výchova					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
Fungování a vliv médií ve společnosti	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv
Tvorba mediálního sdělení					

Průřezová témata	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní a sociální výchova 6.1				
Rozvoj schopností poznávání	Čj	Ov	Ov,D	Ch
Sebezpoznaní a sebezpečí	Tv,	Ov,Tv	Ov,Vz,	Ov,Vz,Čj
Seberegulace a sebeorganizace	Tv,	Tv,	Vz,	Ov,Vz
Psychohygiena	Pv,	Ov,Pv	Ov,Vz,Pv	Ov,Vz,Pv
Kreativita		Ov,Čj	Ov,Vz	Vz,Čj
Poznávací schopnosti	Čj	Ov,F		Ov
Mezilidské vztahy	Tv	Ov,Tv	Ov,Vz	Ov,Vz,Čj
Komunikace	Tv,Pv,Čj	Ov,Tv,Pv,Čj	Ov,Tv,Pv,Čj,	Ov,Tv,Pv,Čj
Spolupráce a soutěživost	Tv,Pv,Čj,	Ov,Tv,Pv,Čj	Ov,Tv,Pv,Čj	Ov,Tv,Pv,F
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Tv	Ov,Tv,Čj	Ov,Vz,Čj	Ov,Vz,Čj
Hodnoty, postoje, praktická etika		Ov,D	Ov,D,Vz,F	Ov,D,Vz
Výchova demokrat.občana 6.2				
Občanská společnost a škola	Vv,Pv	Vv,Pv	Vv,Pv	D, Vv,Pv,Ch
Občan, občanská společnost a stát	Vv,Pv	Vv,Pv	Vv,Pv	D Vv,Pv
Formy participace občanů v politickém životě				D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Vv	Vv	Vv	D, Vv
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 6.3				
Evropa a svět nás zajímá	Vv	Vv,Aj,Čj	Vv,Hv,Aj	Ov,Vv,Hv,Aj,P
Objevujeme Evropu a svět	Hv	Hv,Aj,F	Hv,Aj,F	Ov,Hv,Aj
Jsmo Evropané	Hv,Vv,Čj,	Hv,Vv,Aj	Hv,Vv,Aj,F	Ov,Hv,Vv,Aj
Multikulturní výchova 6.4				
Kulturní rozdíly	Hv,Vv	Hv,Vv,	Ov,D,Hv,Vv,Čj	Ov,D, Hv,Vv,Čj
Lidské vztahy	Vv,Čj	Ov,Vv	Ov,Vz,Vv,Čj	Ov,D,Vz,Vv,Čj

Etnický původ		Ov	Ov	Ov
Multikulturalita	Hv,Vv	Hv,Vv	Ov,D,Hv,Vv	Ov,D,Hv,Vv,Čj
Princip sociálního smíru a solidarity				
Enviromentální výchova 6.5				
Ekosystémy	Pv	Pv	Pv,P	Pv,P
Základní podmínky života	P	P		F,P
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Tv,Vv,Pv,Čj	Tv,Pv,Pv,F	Tv,Vv,Pv	Ov,Tv,Vv,Pv,Ch,P
Vztah člověka k prostředí	Tv,Vv,Pv,P	Tv,Vv,Pv,F,P	Tv,Pv,Vv,F	Ov,Tv,Pv,Vv,F,Ch,P
Mediální výchova 6.6				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	P,Čj	P	F,P,Čj	P,Čj
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Hv,Tv,Čj	Hv,Tv	Hv,Tv,F	Hv,Tv,F
Fungování a vliv médií ve společnosti	Tv,Pv	Tv,Pv	Vz,Tv,Pv	Vz,Tv,Pv
Tvorba mediálního sdělení		Čj	Čj	Čj

4. RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN

Systém výuky

ŠVP (RVP) rozlišuje tři vzdělávací období: 1. období zahrnuje 1. – 3. ročník, 2. období 4. – 5. ročník, 3. období 6. – 9. ročník. ŠVP vymezuje jako závazný výstup očekávané kompetence 2. a 3. období.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma, je aktuálně předěláván podle příchozích žáků. Učitelé si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (eventuálně pro dané vzdělávací období).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně – nechává na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v dětech vyvolávat touhu po poznávání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace by měly být neodmyslitelnými prvky práce vyučujícího.

Poznámky k vyučovacím předmětům ŠVP

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oblastí (oborů vzdělávacích oblastí) RVP je ve Školním vzdělávacím programu rozpracován do konkrétních vyučovacích předmětů, které škola žákům v daném vzdělávacím období v jednotlivých ročnících nabízí. Skladba těchto předmětů respektuje závazný platný Rámcový učební plán pro základní vzdělávání, zohledňuje aktuální vzdělávací podmínky školy a vytčené vzdělávací priority.

Poznámky k učebnímu plánu

Za součást učebního plánu školy jsou považovány i všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních (měsíčních) plánů školy. Nedílnou součástí jsou také různé kulturní akce a účast ve státních soutěžích určené pro školské zařízení pro výkon ústavní výchovy (dle zákona č. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů), zároveň účast ve sportovních a předmětových soutěžích vyhlašovaných MŠMT, mezi školní sportovní soutěž škol Šluknovského výběžku „Šluknovská liga“, soutěž v dovednostech žáků 7., 8. a 9. ročníků Šluknovského výběžku nazvaná „Zlatá nitka“ a „Zlaté kladívko,“ také veškeré volnočasové aktivity organizované naším zařízením. Mohou se meziročně lišit podle charakteru konkrétního místa konání jednotlivých akcí.

4. 1. 1 Rámcový učební plán – 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem		Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	7	7	7	7	35	44	44
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9		
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	4+1D	20+5D		25
Informační komunikační technologie	Práce na PC	-	-	-	-	1	1		1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	6	12+2D	14
	Vlastivěda	-	-	-	2	2	4		
	Přírodověda	-	-	-	1+1D	1+1D	2+2D		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12	12
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	7		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1D	2+1D	2+1D	2+1D	2+1D	10+5D		15
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	1+1D	1+1D	1	1	1	5+2D		7
Disponibilní časová dotace	14	3	3	2	3	3	14D		14D
Celková povinná časová dotace	118	22	22	23	25	26	118		118

4. 1. 2 Poznámky k učebnímu plánu – 1. stupeň

Matematika – v 1. - 5. ročníku je předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace

Člověk a jeho svět – vyučovací předmět *Přírodověda* je posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace ve 4. a v 5. ročníku

Člověk a zdraví vyučovací předmět *Tělesná výchova* je posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace od 1. až do 5. ročníku

Člověk a svět práce – vyučovací předmět *Pracovní vyučování* je posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v 1. a ve 2. ročníku

Celková týdenní hodinová dotace je RVP ZV stanovena:

- **pro 1. – 2. ročník maximálně 22 hodin**

- **pro 3. – 5. ročník maximálně 26 hodin**

1. Závazná minimální časová dotace je uváděna u jednotlivých vyučovacích předmětů. Lze ji navýšit podle záměrů školy prostřednictvím disponibilních hodin – pro 1. – 5. ročník celkem o 14 vyučovacích hodin.

2. Celková časová dotace 118 hodin týdně (včetně disponibilních) je pro 1. – 5. ročník závazná. (Uvedené rozvržení minimálních a disponibilních hodin je provedeno na základě dohody zkušených učitelů tvořivých škol.)

3. Učební plán lze modelovat variabilně podle vzdělávacích potřeb žáků a pedagogických záměrů školy, neboť časová dotace uváděná rámcovým vzdělávacím programem je vztahována ke vzdělávacím oblastem a je doplněna disponibilní časovou dotací, jejíž využití je plně v kompetenci ředitele školy.

4. V rámci učebního plánu může v 1. – 3. ročníku probíhat výuka jednotlivých předmětů bez pevné časové dotace v menších časových celcích než jedna vyučovací hodina; jednotlivé řízené činnosti mohou být kombinovány a propojovány při zachování celkové stanovené denní a týdenní dotace pro vyučovací předměty a dodržení požadavků na odpočinek.

5. Vyučování může probíhat ve třídě i mimo školu. Záleží na povaze učiva. Výuku lze za pěkného počasí realizovat na zahradě nebo na vycházce či na fotbalovém hřišti apod.

6. Organizace výuky na malotřídní škole umožňuje žáky seskupovat do oddělení či skupin tak, aby bylo možné učit co nejefektivněji a nejvhodněji ve prospěch dětí.

Poznámky ke vzdělávacím oblastem – 1. stupeň

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

- vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků.

Cizí jazyk

- předmět s časovou dotací 3 hodiny týdně je zařazen povinně od 3. do 9. ročníku. S jeho zařazením je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich rodičů i v nižších ročnících; přednostně musí být žákům nabídnuta výuka anglického jazyka; pokud žák (jeho zákonný zástupce) zvolí jiný cizí jazyk než anglický, musí škola prokazatelně upozornit zákonné zástupce žáka na skutečnost, že ve vzdělávacím systému nemusí být zajištěna návaznost ve vzdělávání zvoleného cizího jazyka při přechodu žáka na jinou základní nebo střední školu.

Matematika

- předmět je povinně zařazen do všech ročníků.

Informační a komunikační technologie

- v 5. ročníku je zařazován jako samostatný vyučovací předmět, je též spojován s obsahem jiných vyučovacích předmětů.

Člověk a jeho svět

- realizuje se v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu prvouka a ve 4. – 5. ročníku v předmětech přírodověda a vlastivěda, tedy ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.

Umění a kultura

- realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech hudební výchova a výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících.

Člověk a zdraví

- tělesná výchova je zařazena do všech ročníků, její týdenní časová dotace nesmí klesnout pod 2 vyučovací hodiny, v rámci učebního plánu je v 1. – 5. ročníku posílena 1 disponibilní hodinou
- výchova ke zdraví je realizována zejména v tělesné výchově, prvouce a přírodovědě.

Člověk a svět práce

- učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět pracovní činnosti.

•

Celkem je na 1. stupni 14 disponibilních hodin týdně.

4. 2. 1 Rámcový učební plán – 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Předmět	Informační a komunikační				Celkem		Celkem
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4+2D	4+1D	4+1D	3+2D	15+6D	27+6D	33
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12		
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1D	4	4	3+1D	15+2D		17
Informační a komunikační technologie	Informatika	1D	1D	1D	1	1+3D		4
Člověk a společnost	Dějepis	1	2	2	2	7	11	11
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4		
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	1	1	4	21 + 3D	24
	Chemie	-	-	2	2	4		
	Přírodopis	1+1D	2	2	1+1D	6+2D		
	Zeměpis	1+1D	2	2	2	7+1D		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4	10	10
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1D	2+1D	2+1D	2+1D	8+4D	10 +4D	14
	Výchova ke zdraví	-	-	1	1	2		
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	2D	1 +2D	1+1D	1+1D	3+6D		9
Disponibilní časová dotace	24	9	5	4	6	24 D		24
Celková povinná časová dotace	122	30	30	31	31			122

4. 2. 2 Poznámky k rámcovému učebnímu plánu – 2. stupeň

Využití disponibilních hodin:

Český jazyk – v 6. a 9. ročníku je předmět posílen o dvě hodiny z disponibilní časové dotace a v 7. a 8. ročníku je předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace

Matematika – v 6. a 9. ročníku je předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace

Informační a komunikační technologie vyučovací předmět *Informatika* – v 6. až 8. ročníku je předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace

Člověk a příroda – vyučovací předmět *Přírodopis* je posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v 6. a 9. ročníku. *Zeměpis* je posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v 6. ročníku

Člověk a zdraví - vyučovací předmět *Tělesná výchova* je posílena o jednu hodinu z disponibilní časové dotace od 6. až do 9. ročníku

Člověk a svět práce – vyučovací předmět *Pracovní vyučování* v 6. a 7. ročníku je posílen o dvě hodiny a o jednu hodinu v 8. a 9. ročníku z disponibilní časové dotace

Další cizí jazyk nebyl do RUP zařazen podle školského zákona č.561/2004 Sb., § 16 odst. 4 (Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, bod 4. písmeno a, b).

Celkem je na 2. stupni 24 disponibilních hodin týdně.

Poznámky ke zpracování učebních osnov našeho ŠVP

Učivo je v pojetí RVP ZV chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů a je dáno závazným **učebním plánem, vzdělávacími oblastmi, vyučovacími předměty a osnovami** se závazným výčtem témat, námětů a činností, které musí každá škola nabídnout všem žákům k osvojení.

5. UČEBNÍ OSNOVY

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI a jejich obory (předměty)

5. 1 Vzdělávací oblast - Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, umožňuje správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací předměty

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zahrnuje vzdělávací předměty:

- Český jazyk a literatura
- Cizí jazyk (u nás se učí žáci anglickému jazyku již od 3. ročníku)
- **Další cizí jazyk - nebyl do RUP zařazen podle školského zákona č.561/2004 Sb., § 16 odst. 4** (Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, odst. 4., písmeno a, b).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Charakteristika vzdělávacího předmětu Český jazyk a literatura

Vzdělávací předmět Český jazyk a literatura v sobě zahrnuje tři složky. Jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. V *jazykové výchově* je kladen důraz především na zvukovou stránku jazyka, slovní zásobu a tvoření slov, tvarosloví, obecné poučení o jazyce, skladbu a pravopis. V *komunikační a slohové výchově* pak na čtení, naslouchání, mluvený projev – zásady dorozumívání, kultivovaného projevu, komunikační žánry; písemný projev. V *literární výchově* na tvořivé činnosti s literárním textem, způsoby interpretace literárních a jiných děl, literární druhy a žánry, základy literární teorie a historie.

Hlavním cílem je naučit vnímat žáky všechny tyto složky jako celek, jehož komponenty se navzájem ovlivňují, prolínají, doplňují, tak, aby byli schopni se v běžném komunikačním rámci dorozumět, srozumitelně komunikovat, a vyjadřovat své myšlenky psanou i mluvenou formou, aby dokázali porozumět a vhodně jazykově interpretovat vybraná díla našich i zahraničních autorů a předávat tak dál kulturní dědictví nejen našeho národa.

Charakteristika vzdělávacího předmětu Cizí jazyk

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu cizí jazyk rovněž přispívá k pochopení a objevování skutečností nad rámec mateřského jazyka. Vytváří živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa. Rovněž snižuje jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců. Zprostředkovává poznávání ve způsobu života lidí jiných zemí a jiných kulturních tradic. Učí vzájemnému porozumění, toleranci a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Vzdělání v Další cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce jazyků.

Vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Výuka v Cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A2.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní a všeobecné jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se studenta/studentky bezprostředně týkají. Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se nejnáléhavějších potřeb žáků.

Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sám sebe a ostatní. Klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten pomoci.

Kompetence k učení

- využívá pro efektivní učení vhodné způsoby a metody; organizuje a řídí vlastní učení
- vyhledává a třídí informace získané čtením s porozuměním a prací s textem
- pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- samostatně pozoruje a získané výsledky porovnává
- řeší zajímavé úkoly, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu

Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému; využívá k tomu encyklopedie, internet, knihovny, Pravidla českého pravopisu
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení problémových situací

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, snaží se vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, učí se kultivovaně na ně reagovat a obhajovat svůj názor

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce, chování a jednání v týmu
- podílí se na utváření atmosféry v týmu, poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými
- vytváří si představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a rozvoj

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení a názor druhých lidí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc, chová se zodpovědně v krizových situacích
- respektuje a chrání naše tradice a kulturní historické dědictví; zapojuje se do kulturního dění

Kompetence pracovní

- dodržuje vymezená pravidla, plní své povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné pracovní podmínky, dbá na ochranu svého zdraví i zdraví druhých tvoří si podnětné pracovní prostředí

5. 2 Vzdělávací oblast - Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace

Matematika jako vyučovací předmět by měla být chápána jako odraz reálných vztahů v praktickém životě. Ve vzdělávání na ZŠ je především založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti v praxi a umožňuje tak získat matematickou gramotnost.

Předmětem je získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, měli by si umět poradit s praktickými úlohami běžného života, rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti a ověřovat si pravdivost svých tvrzení, naučit se pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace a naučit se rýsovat. Vyučování by mělo směřovat k rozvíjení vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit, hrát si a být tak zajímavé a nestresující.

Vzdělávání klade je zaměřeno na porozumění základním myšlenkovým postupům, matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům. Žáci si osvojují postupně pojmy, algoritmy, symboliku, terminologii a způsoby užití.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů

Vzdělávací předmět

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace zahrnuje vzdělávací předmět:
Matematika

Charakteristika vzdělávacího předmětu Matematika

Vzdělávací obsah předmětu matematika na 1. i 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy.

1. stupeň - 1. Číslo a početní operace
 2. Závislosti, vztahy a práce s daty
 3. Geometrie v rovině a prostoru
 4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy
2. stupeň - 1. Číslo a proměnná
 2. Závislosti, vztahy a práce s daty
 3. Geometrie v rovině a prostoru
 4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

V prvním okruhu si žáci osvojují aritmetické operace ve třech složkách – dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění (propojení s reálnou situací). Číselné údaje získávají odhadováním, měřením, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a pracují s ní.

Ve druhém okruhu rozpoznávají určité typy závislostí a změn, které jsou projevem běžných jevů (růst, pokles, nulová hodnota) a analyzuje je z grafů, tabulek a diagramů. V jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V třetím okruhu žáci určují a znázorňují geometrické tvary, vyhledávají jejich podobnosti a odlišnosti, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině i prostoru. Učí se odhadovat, porovnávat a měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem) a zdokonalovat svůj grafický projev.

Poslední okruh je důležitou součástí matematického vzdělávání, protože řešení úloh je do jisté míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale v němž je důležité uplatnit logické myšlení. Žáci se učí pochopit a analyzovat problém, řeší problémové situace z běžného života, učí se utřídit údaje a podmínky a najít optimální řešení. Řešení je závislé na rozumové vyspělosti žáka, posiluje jeho vědomí ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytil i ty, kteří jsou méně úspěšní.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace

Kompetence k učení

- vyhledává v zadání slovních a logických úloh patřičné údaje
- pozná prostřednictvím vhodně zvolených zadání smysl osvojovaných postupů pro běžný život a vytváří si komplexní pohled na přírodní vědy
- osvojí si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých termínů
- ovládá práci ve skupině i samostatně a porovnává dosažené výsledky
- uvádí věci do souvislostí a propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí problém
- umí zvolit vhodné řešení problémů, užívá logické a matematické postupy
- dokáže vyhledat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků

Kompetence komunikativní

- co nejlépe formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- rozumí různým typům textů, záznamů a obrazových materiálů
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- dokáže pracovat ve skupině a ovlivňuje kvalitu skupinové práce, dodržuje stanovená pravidla
- je ohleduplný a tolerantní při jednání s druhými lidmi
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot
- uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chápe základní ekologické souvislosti a Environmentální problémy
- chová se zodpovědně v krizových situacích, dle svých možností poskytuje účinnou pomoc
- pochopí výhody dodržování zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- umí bezpečně používat potřebné nástroje a vybavení a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupuje kriticky k výsledkům, které dosáhl, stanovuje si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech ke své přípravě na budoucnost

5. 3 Vzdělávací oblast - Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast informační a komunikační technologie je zařazena na obou stupních ZŠ. Na prvním stupni se jedná o pátý ročník jako předmět – Práce na počítači, na druhém stupni se vyučuje od šestého do devátého ročníku jako předmět - Informatika. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úroveň informační gramotnosti získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede

k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání. Výuka práce s počítači a s informacemi je pojata jako samostatný předmět informatika i když není úkolem základní školy vychovat ze všech dětí počítačové odborníky. Jedním z cílů využívání počítačů na škole je naučit se je používat jako nástroj při další výuce. Z tohoto důvodu je nutné, aby všichni žáci prvního stupně dokázali zvládnout základy počítačů a aby je práce na počítači nezdržovala od hlavních cílů při další výuce. Na druhém stupni se žáci zaměřují na zautomatizování práce na počítači, na rozšiřování získaných znalostí. Žáci se učí aktivně využívat informačních technologií. Informační technologie jsou žákům přístupny i mimo přímou výuku počítačů a jsou využívány v co největším rozsahu jako nástroj výuky.

Vzdělávací předměty

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zahrnuje vzdělávací předměty:

1. stupeň – Práce na PC (od 5. ročníku)
2. stupeň – Informatika (od 6. - 9. ročníku)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Vyučovací předmět Informatika vychází ze vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie.

Rozvíjí průřezové téma mediální výchova (v 6,7. a 9. ročníku). Jejich prostřednictvím se žáci učí umění poznávat a ovládnout efektivní model učení, vnímat souvislosti, porovnávat a být kreativní.

Výuka probíhá ve specializované učebně vybavené potřebným hardwarem a softwarem. Každý student má k dispozici vlastní pracoviště. Výuka předmětu probíhá převážně formou dlouhodobých projektů, které poskytují prostředky k uplatnění stanovených výstupů a průřezových témat. Žáci se seznámí s běžně užívaným hardwarem a softwarem, s novými vývojovými trendy v oblasti užití výpočetních technologií. Informatika má dále za cíl naučit žáky vyhledávat, třídít, ověřovat a využívat informace z internetové sítě a užívat internetu ke komunikaci při respektování zásad etiky a legislativy a k prezentaci výsledků své práce na webových prezentacích. K uskutečnění těchto cílů přispívá nejen ovládnutí základních textových, tabulkových a grafických programů, ale rovněž výuka počítačové a webové grafiky, zpracování grafických podkladů pro tvorbu multimediálních aplikací a využití výukového softwaru. Nedílnou součástí je výuka etiky a ochrany autorských práv v návaznosti na příslušnou legislativu.

Výchovně vzdělávací strategie oblastí Informační a komunikační technologie

Výchovně vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí vycházejí ze strategií popsanych na úrovni školy. Z nich se ve výuce předmětu Informatika a výpočetní technika nejčastěji uplatňují následující:

Kompetence k učení

- využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody
- organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu
- během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Vyhledává, třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v procesu učení a praktickém životě
- pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, je schopen uvést (částečně) věci do souvislostí, propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí a vytváří si komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, vytváří si vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.
- zadává žákům zajímavé úkoly

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problému a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zadávání problémů
- kriticky myslí, činí rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, snaží se vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním jazyce

- naslouchá promluvám druhých lidí, kultivovaně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor
- dle jeho možností rozumí typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvyků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a využívá je ke svému rozvoji a zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce, chování a jednání v týmu
- podílí se na utváření atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a být sám respektován, čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence pracovní

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné pracovní podmínky. Nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáka zájem o další orientaci

5. 4 Vzdělávací oblast - Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je vyučována na 1. stupni základní školy a zahrnuje níže jmenované vzdělávací předměty.

Vzdělávací předměty

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět zahrnuje vzdělávací předměty:

- Prvouka
- Vlastivěda
- Přírodověda

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací, k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Charakteristika vzdělávacích předmětů Prvouka a Vlastivěda

Vyučovací předmět Prvouka je zařazen samostatně v 1. – 3. ročníku. Vyučovací předmět vlastivěda je zařazen rovněž samostatně ve 4. – 5. Ročníku. Svým komplexním pojetím vymezuje vzdělávací obsah, který se týká člověka, rodiny, společnosti, historie, vlasti, přírody, kultury, techniky, bezpečí zdraví a další témata. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání a směřuje k dovednostem pro praktický život. Vzdělávací obsah předmětu Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů: „Místo, kde žijeme;“ „Lidé kolem nás;“ „Lidé a čas;“ „Rozmanitost přírody;“ „Člověk a jeho zdraví“.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Kompetence k učení

- prostřednictvím vhodně zvolených zadání pozná smysl osvojovaných postupů pro běžný život a vytváří si komplexní pohled na přírodní vědy
- osvojí si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých termínů
- ovládá práci ve skupině i samostatně a porovnává dosažené výsledky
- uvádí věci do souvislostí a propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí problém
- dokáže vyhledat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků

Kompetence komunikativní

- co nejvýstižněji formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- rozumí různým typům textů, záznamů a obrazových materiálů
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- dokáže pracovat ve skupině a ovlivňuje kvalitu skupinové práce, dodržuje stanovená pravidla
- je ohleduplný a tolerantní při jednání s druhými lidmi
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot
- uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- chová se zodpovědně v krizových situacích, dle svých možností poskytuje účinnou pomoc
- pochopí výhody dodržování zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- umí bezpečně používat potřebné nástroje a vybavení a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupuje kriticky k výsledkům, které dosáhl, stanovuje si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech ke své přípravě na budoucnost

5. 5 Vzdělávací oblast - Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a společnost

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je zařazena na 2. stupni ZŠ. Její snahou je vybavit žáka znalostmi, dovednostmi a postoji tak, aby byly v přímém vztahu k reálnému životu v rámci demokratické společnosti. Důraz je kladen na učení v souvislostech, které napomáhá lepšímu chápání celistvosti světa a zároveň je vyučovací činnost směřována k podněcování zájmu o další činnosti a bádání.

Vzdělávací předměty

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací předměty:

- Dějepis
- Výchova k občanství

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Člověk a společnost

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležetosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámeček každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Charakteristika vzdělávacího předmětu Dějepis

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě. Důraz je položen především na hlubší poznání dějin vlastního národa (a šluknovského výběžku) v kontextu s evropským vývojem, dějin kultury (vědy, techniky, způsobu života, náboženství, umění) a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti. Učivo by mělo být určeno k trvalému osvojení, nemělo by žáky zatěžovat podrobnostmi a tím by mělo přispívat ke komplexnějšímu pohledu na historii, k hlubšímu poznání jednotlivých období, k pochopení vzájemných vztahů mezi

dějiny regionu, národa, okolních zemí a světa, k intenzivnějšímu citovému vztahu žáků k poznávanému a k rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení. Výuka dějepisu by především měla vést u žáků k podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných společenství a uvědomování si sounáležitosti s evropskou kulturou.

Charakteristika vzdělávacího předmětu Výchova k občanství

Vzdělávací předmět se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k sebepoznání a poznání osobnosti druhých lidí, k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy k rodině a širším společenstvím, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Rovněž Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Z důvodu zařazení doplňujícího vzdělávacího oboru etická výchova do předmětu Výchova k občanství byla tematická oblast Člověk, stát a hospodářství přesunuta do předmětu Zeměpis a tematická oblast Člověk jako jedinec do předmětu Výchova ke zdraví s tím, že bude docházet vzájemné koordinaci mezi těmito předměty za pomoci mezipředmětových vztahů.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a společnost

Kompetence k učení

- využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody; organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu
- během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- vyhledává, třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v procesu učení a praktickém životě
- pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, je schopen uvést (částečně) věci do souvislostí, propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí a vytváří si komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a získané výsledky porovnává
- poznává smysl a cíl učení, vytváří si vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- zadává žákům zajímavé úkoly

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky; využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, snaží se vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, kultivovaně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor
- dle jeho možností rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a využívá ke svému rozvoji a k zapojení se do společenského dění
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů k soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce, chování a jednání v týmu
- podílí se na utváření atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a být sám respektován, čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je částečně schopen vcítit se do situací ostatních, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytuje dle svých možností účinnou pomoc, chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní (včetně mateřského jazyka), historické dědictví; zapojuje se do kulturního dění
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky
- adaptuje se na změněné pracovní podmínky

5. 6 Vzdělávací oblast - *Člověk a příroda*

Charakteristika vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*

Oblast *člověk a příroda* se věnuje komplexnímu zkoumání přírody. Výuka umožňuje porozumět přírodním zákonitostem, mnohé žáci zkoumají v praktických úlohách. Chápání přírodních jevů umožňuje vytváření postojů k činnostem v běžném životě.

V této oblasti se žáci seznamují s přírodou jako systémem, jehož nedílnou součástí je i člověk a chápou, jak se jednotlivé složky vzájemně ovlivňují.

V oblasti „*Člověk a příroda*“ mají žáci možnost rozvíjet schopnost pozorování, experimentování, vyvozování závěrů a vytváření nových hypotéz. K tomu je třeba rozvoj logického a kritického myšlení.

Daná oblast zahrnuje předměty Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis a zároveň se promítá i do ostatních vzdělávacích oblastí a do celého života školy. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky předměty umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Vzdělávací oblast *Člověk a příroda* zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací oblast *Člověk a příroda* navazuje na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, *Člověk a společnost*, *Člověk a zdraví* a *Člověk a svět práce* a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Vzdělávací předměty

Vzdělávací oblast *Člověk a příroda* zahrnuje vzdělávací předměty:

- Fyzika
- Zeměpis
- Přírodopis
- Chemie

Cílové zaměření vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby

- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

Charakteristika vzdělávacího předmětu Fyzika

Fyzika navazuje na výuku matematiky, člověk a jeho svět a přírodovědy na 1. stupni ZŠ a obsahuje široké spektrum přírodních jevů. Její vyučování umožňuje žákům porozumět a uvědomovat si užitečnost přírodních faktů a jejich zákonitostí a aplikovat je v běžném životě. Vzdělávací obor se snaží podporovat a rozvíjet samostatné myšlení a dovednosti žáků, schopnost objektivně pozorovat, měřit a experimentovat a na tomto základě vytvářet hypotézy a řešit problémy. Osvojením si základních fyzikálních pojmů a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické praxi. Mnohé fyzikální zákonitosti lze experimentálně ověřit, proto vyučování probíhá především ve speciální učebně fyziky.

Charakteristika vzdělávacího předmětu Zeměpis

Zeměpis navazuje na předměty prvouka, přírodovědu a vlastivědu z 1. stupně. Má jak přírodovědný charakter (planetární a fyzická geografie), tak charakter společenskovední (sociální, hospodářská a regionální geografie, zaměřená zejména na Evropu, Českou republiku a region – Šluknovský výběžek). Vyučování zeměpisu umožňuje žákům pozorovat a uvědomit si přírodní pochody ovlivňující zemský povrch, orientovat se v současném světě a jeho problémech, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní zodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému postavení. Učivo rozšiřuje vědomostní obzor žáků a umožňuje ze získaných znalostí vytvářet hypotézy a aplikovat je v běžném životě (terénní praxe, výlety,...). Součástí předmětu se stává okruh Člověk, stát a hospodářství, která je součástí oboru Výchova k občanství. Tento vzdělávací předmět přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Charakteristika vzdělávacího předmětu Přírodopis

Přírodopis navazuje na předměty člověk a jeho svět a přírodovědu z 1. stupně. Umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodních poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Umožňuje žákovi rozvíjet dovednosti, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Předmět se vyučuje v odborné učebně přírodopisu i v kmenových třídách.

Charakteristika vzdělávacího předmětu Chemie

Vzdělávací předmět Chemie umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému. Významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Výuka chemie směřuje k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si osvojili zásady bezpečné práce s chemikáliemi, zejména běžně prodávanými a uměli poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami. Žáci jsou seznamováni s využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti. Výuka chemie přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků, řešení problémů a jednání v praktických situacích.

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se v dvouhodinové týdenní dotaci v učebně chemie. Praktická cvičení se provádí pouze v učebně chemie. Pro výuku některého učiva jsou realizovány krátkodobé projekty v rámci průřezových témat.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a příroda

Kompetence k učení

- vyhledává v zadání slovních a logických úloh patřičné údaje
- prostřednictvím vhodně zvolených zadání pozná smysl osvojovaných postupů pro běžný život a vytváří si komplexní pohled na přírodní vědy
- osvojí si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých termínů
- ovládá práci ve skupině i samostatně a porovnává dosažené výsledky
- uvádí věci do souvislostí a propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí problém
- umí zvolit vhodné řešení problémů, užívá logické a matematické postupy
- dokáže vyhledat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků

Kompetence komunikativní

- co nejvýstižněji formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- rozumí různým typům textů, záznamů a obrazových materiálů
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- dokáže pracovat ve skupině a ovlivňuje kvalitu skupinové práce, dodržuje stanovená pravidla
- je ohleduplný a tolerantní při jednání s druhými lidmi
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot
- uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chápe základní ekologické souvislosti a Environmentální problémy
- chová se zodpovědně v krizových situacích, dle svých možností poskytuje účinnou pomoc

- pochopí výhody dodržování zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- umí bezpečně používat potřebné nástroje a vybavení a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupuje kriticky k výsledkům, které dosáhl, stanovuje si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech ke své přípravě na budoucnost

5. 7 Vzdělávací oblast - Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům poznávat svět jinak, než racionálně. Jejím snahou je umělecké osvojování světa s estetickým účinkem. Důraz je kladen na rozvoj specifického citění, tvořivost, vnímavost žáka k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Vzdělávací předměty

Vzdělávací oblast Umění a kultura zahrnuje vzdělávací předměty:

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Umění a kultura

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Charakteristika vzdělávacího předmětu Hudební výchova

Na prvním stupni základního vzdělávání se žáci seznamují s hudbou komponovanou pro lidské hlasy k sólovému nebo sborovému zpěvu s doprovodem nebo bez doprovodu hudebních nástrojů. Seznamují se s hrou na hudební nástroje z Orffova instrumentáře. Hlavním cílem je poskytnout žákům určité psychické a fyzické uvolnění, využít aktivní

tvořivost a dát dostatek příležitostí ke zpěvu, poslechovým a rytmicko-pohybovým činnostem. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat, rozpoznávat a interpretovat. Důraz je kladen především na tzv. hudební dílnu, ve které se již výše zmiňované činnosti promítnou.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci pokračují v rozvíjení hudebních schopností, dovedností a získaných na prvním stupni základního vzdělávání. Získávají širší pohled na kulturu a umění, připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty, jimiž je ovlivňována. Nejvíce je opět kladen důraz na tzv. hudební dílnu, kde je hlavním cílem naučit žáky vnímat hudební dílo jako celek, přičemž ale dokázat rozlišit, a v rámci individuálních dovedností a schopností žáků interpretovat, jeho jednotlivé komponenty. Tzn., že ve vokálních činnostech pokračují v rozvíjení pěveckého a mluvního projevu, intonaci a vokální improvizaci, hudebním rytmu a orientaci v notovém záznamu vokální skladby, vyjadřování svých hudebních představ pomocí hudebního nástroje s co nejširším využitím Orffova instrumentáře. V hudebně pohybových činnostech vytvářejí doprovod znějící hudby, reagují na změny v proudu znějící hudby, dle svých dispozic pamětně uchovávají a reprodukují pohyby prováděné při tanci a pohybových hrách. V poslechových činnostech se učí v hudebním prostoru orientovat a analyzovat hudební skladbu. Porovnávat ji v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi. Učí se rozlišovat hudební styly a žánry a dle svých hudebních schopností a dovedností je v rámci vokálně instrumentálních aktivit realizovat.

Charakteristika vzdělávacího předmětu Výtvarná výchova

Na prvním stupni základního vzdělávání se výtvarná výchova opírá o tvůrčí činnosti, hlavně o tvorbu, vnímání a interpretaci. Směřuje k praktickému osvojování potřebných výtvarných dovedností a technik, rozvíjí přirozenou potřebu žáků k vlastnímu výtvarnému vyjádření a vnímání, rozvíjí jejich citění, myšlení, fantazii, smysl pro originalitu, vlastní výraz. Důraz je kladen na schopnost žáků citlivě vnímat svět kolem sebe, objevovat v něm estetické hodnoty, seznámit žáky s vybranými uměleckými díly. Další zadání výtvarných prací vychází také z probíraného učiva ostatních předmětů, např. Český jazyk, Člověk a jeho svět, Přírodověda, Vlastivěda, Hudební výchova, Dramatická výchova.

Na druhém stupni se otevírá cesta k širšímu nazírání na umění. Připomínají se historické souvislosti. Žák se postupně učí vytvářet si vztah výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj a je veden k pozorování okolního světa. Konkrétně můžeme říci, že kromě seznamování se s rozličnými výtvarnými technikami, odborným názvoslovím, je cílem vtahovat žáky do problematiky výtvarných směrů v různých historických obdobích i s jejich hlavními představiteli. Na základě toho žák vytváří výtvarné reflexe, např. hru na „impresionisty“ apod. Dalším cílem je rozvíjet tvořivost žáků na základě zajímavých pohledů a růzností výtvarných technik. Další zadání výtvarných prací vychází také z probíraného učiva ostatních předmětů, např. Dějepisu, Zeměpisu, Přírodopisu Hudební výchovy atd., čímž si předmět klade za cíl dávat vědomosti do souvislostí a nahlížet na ně z různých stran. Činnostní charakter VV se stává součástí širších projektových vyučovacích celků, vytvořených jak pro jednotlivé třídy či ročníky, tak pro celý stupeň školy. Důraz je kladen na schopnost vyjádřit svůj vlastní názor, argumentovat a diskutovat. Na závěr lze říci, že výuka VV na základní škole si nemůže klást za cíl vychovávat pouze umělce a výtvarníky, stejně jako výuka fyziky nemá ambici připravit zástupy na dráhu vědců a vynálezců. Úkolem Výtvarné výchovy je rozšířit žákům obzory činnostní, vědomostní, obohacovat je o jiné než exaktní zkušenosti, rozvíjet tvořivost a nápaditost. Tyto vlastnosti jsou totiž třeba v jakémkoli oboru práce, která je v dalším životě čeká.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Umění a kultura

Kompetence k učení

- pracuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, je schopen uvést (částečně) věci do souvislostí, propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí a vytváří si komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a získané výsledky porovnává
- poznává smysl a cíl učení, vytváří si vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky; využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, snaží se vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, kultivovaně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor
- dle jeho možností rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a využívá ke svému rozvoji a k zapojení se do společenského dění
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce, chování a jednání v týmu
- podílí se na utváření atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a být sám respektován, čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- měl by respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je částečně schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- měl by respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní (včetně mateřského jazyka), historické dědictví; zapojovat se do kulturního dění
- chápe základní ekologické souvislosti, měl by být schopen respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá bezpečně – s ohledem ke svému zdraví a zdraví svých spolužáků - účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, ale i ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i kulturních a společenských hodnot

5. 8 Vzdělávací oblast - Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a zdraví

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích předmětech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují) a do života školy.

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka. Nerozvíjí jen jeho pohybové dovednosti a schopnosti, ale i charakterové vlastnosti (zodpovědnost, vytrvalost, spolupráci, odvahu, schopnost respektovat pokyny, řídit se určitými pravidly atd.). Proto je zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Člověk a zdraví

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Vzdělávací předměty

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví zahrnuje vzdělávací předměty:

- Tělesná výchova (do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova)
- Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu Výchova ke zdraví

Vzdělávací předmět Výchova ke zdraví chápe zdraví člověka jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd.

Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z hlavních témat základního vzdělávání.

Přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Učí žáky poznávat sami sebe jako živé bytosti, pochopit hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i problémy spojené s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi, proto také svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Individuálním a sociálním hlediskem je vzdělávací předmět velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Charakteristika předmětu Tělesná výchova

Na prvním stupni se Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět se základní dvou hodinovou dotací týdně a v každém ročníku je doplněna jednou disponibilní hodinou pro všechny žáky. Do výuky na 1. stupni je zařazen plavecký výcvik a bruslení, které je zajištěno „smluvně“ s Plaveckou školou v Rumburku. Je realizován vždy, pokud je na něj umožněna finanční dotace. Na druhém stupni se Tělesná výchova vyučuje rovněž jako povinný předmět se základní dvouhodinovou dotací týdně a v každém ročníku je doplněna jednou disponibilní hodinou pro všechny žáky. Vyučovací předmět tělesná výchova je v souladu se vzdělávacími prioritami školy podporován i v rámci různých školních projektů a sportovních soutěží. Do výuky na 2. stupni je také zařazen plavecký výcvik a bruslení, který je zajištěno „smluvně“ s Plaveckou školou v Rumburku.

Výuka je organizována v prostorách školy. Současné jsou využívána i jiná sportoviště: venkovní hřiště před a za školou, tenisové kurty, sportovní hřiště Spartaku Jiříkov a letní stadion v Rumburku.

Výchovné a vzdělávací strategie oblasti Člověk a zdraví

Kompetence k učení

- využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu
- vyhledává, třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v procesu učení a praktickém životě
- samostatně pozoruje a získané výsledky porovnává
- poznává smysl a cíl učení, vytváří si vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, snaží se vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- dle jeho možností rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a využívá ke svému rozvoji a k zapojení se do společenského dění
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce, chování a jednání v týmu

- podílí se na utváření atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a být sám respektován, čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je částečně schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- měl by se rozhodovat zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti, měl by být schopen respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá s ohledem ke svému zdraví a zdraví svých spolužáků bezpečně účinně materiály, nástroje a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, ale i ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i kulturních a společenských hodnot

5. 9 Vzdělávací oblast - Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a svět práce

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při rozhodování o dalším profesním zaměření. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání, a to od prvního do devátého ročníku.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Tento předmět zahrnuje široké spektrum pracovních činností a přispívá k vytváření životní a profesní orientaci žáků.

Vzdělávací předměty

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce zahrnuje vzdělávací předměty:

- Pracovní vyučování (od 1. – 9. Ročníku)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti Člověk a svět práce

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Charakteristika vzdělávacího předmětu Člověk a svět práce

Předmět je vyučován od 1. do 9. ročníku. Žáci osvojují učivo okruhů práce s technickými materiály jako je dřevo, kov a plast. Dále se věnují přípravě jednoduchých pokrmů. Technické rýsování je zaměřené na přesnost a prostorové vnímání, rýsování náčrtů, nákresů a rysů různých geometrických tvarů a strojních součástí. Důraz je také kladen na ekonomiku domácnosti. Výuka probíhá ve školních dílnách, cvičné kuchyňce nebo v kmenových třídách. Při výuce se klade důraz na rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, výchově ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci a spolupráci. V tomto předmětu směřujeme žáky k osvojení dovedností, které jsou důležité pro jejich další život. Jako stěžejní metody při práci volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci žáků, vlastní aktivitu a tvořivost, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů, utřídění informací a hledání jejich souvislostí.

Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávací oblasti Člověk a svět práce

Kompetence k učení

- osvojí si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých termínů
- ovládá práci ve skupině i samostatně a porovnává dosažené výsledky
- uvádí věci do souvislostí a propojuje poznatky z různých vzdělávacích poznatků

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí problém
- umí zvolit vhodné řešení problémů, užívá logické postupy
- dokáže vyhledat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle

- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků

Kompetence komunikativní

- co nejvýstižněji formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- rozumí různým typům textů, záznamů a obrazových materiálů
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- dokáže pracovat ve skupině a ovlivňuje kvalitu skupinové práce, dodržuje stanovená pravidla
- je ohleduplný a tolerantní při jednání s druhými lidmi
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot
- uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chová se zodpovědně v krizových situacích, dle svých možností poskytuje účinnou pomoc
- pochopí výhody dodržování zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- umí bezpečně používat potřebné nástroje a vybavení a udržuje je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupuje kriticky k výsledkům, které dosáhl, stanovuje si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech ke své přípravě na budoucnost

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

- Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až § 53 zákona **č. 561/2004 Sb.** Podrobnosti o hodnocení výsledků žáků a jeho náležitostech stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.
- Základní vzdělávání je spojeno s povinností školní docházky. Plnění povinnosti školní docházky se řídí § 36 až § 43 **zákona č. 561/2004 Sb.**
- Získání stupně vzdělání se řídí § 45 a ukončení základního vzdělávání § 54 a § 55 **zákona č. 561/2004 Sb.**
- Organizaci základního vzdělávání včetně možnosti zřízení přípravných tříd základní školy upravuje § 46 a § 47 zákona. **č. 561/2004 Sb.** Průběh základního vzdělávání se řídí § 49 a § 50 zákona **č. 561/2004 Sb.** Podrobnosti o organizaci a průběhu základního vzdělávání stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) ve vyhlášce č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky a ve vyhlášce č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Obecné zásady hodnocení: jednoznačnost, srozumitelnost, srovnatelnost s předem stanovenými kritérii, věcnost, všestrannost.

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné. Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu – co již umí, v čem se zlepšit, kde je vynikající, kde má mezery.

Další úloha hodnocení by měla být motivační. Základním motivem (tedy souhrnem toho, co člověka pobízí, aby něco udělal nebo neudělal) je prožití úspěchu či neúspěchu. Jelikož je všeobecně známo, že hybnou silou učení je pozitivní motivace, je motivační funkce elementární záležitostí celého systému hodnocení žáků.

Jedinec s pocitem neúspěchu postrádá dostatek motivace, je pasivní, a vyhledává jiné činnosti, kde může být úspěšný, často to jsou činnosti s převahou negativního zaměření. Činnost žáka ve škole je vlastně ovlivněna jeho chtěním učit se. Správně nastavený systém hodnocení žáků by měl vést k formování žákovy osobnosti v oblasti jeho postojů a povahových vlastností (pečlivost, odpovědnost, schopnost sebereflexe, cílevědomost...), měl by být výchovný.

Další důležitou úlohou je i informativní charakter hodnocení. Hodnocení má poskytovat informace o tom jak probíhá vyučovací proces jak vyučujícím (reflexe učitele), tak i zákonným zástupcům žáka.

6. 1. Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla hodnocení a klasifikace žáka ZŠ se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění zákona 49/2009 Sb., konkrétně Část první, § 31 a Část třetí, hlava II., § 51 - 56 (dále „Školský zákon“) a vyhláškou č. 48/2005 Sb., vyhláškou č. 454/2006 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, konkrétně zněním § 14 - 24.

6. 1. 1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
2. Za první pololetí může vydat škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
4. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
5. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
6. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
7. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
8. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním

předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

9. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

10. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

11. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje v příslušném předmětu.

12. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

13. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

14. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učené výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

15. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

16. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují (nehodnocen).

17. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

18. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

19. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

20. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně

dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

21. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

22. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

23. V posledním roce plnění povinné školní docházky zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení a předá je žákovi na konci prvního pololetí školního roku.

6. 1. 2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

6. 1. 3 Výchovní opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně.

1. Pochvaly:

a) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin, nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

b) Třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy může udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

2. Jiná ocenění

Třídní učitel navrhuje a pedagogická rada projedná ty žáky školy, kteří jsou na konci školního roku starostou města oceněni za dlouhodobé vynikající úspěchy ve školní práci spojené s dlouhodobou (opakovanou) vzornou reprezentací školy.

3. Opatření k posílení kázně

a) Opatření k posílení kázně se ukládá za závažné nebo opakované provinění proti řádu školy. Toto opatření zpravidla předchází před snížením stupně z chování.

b) Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření:

- **napomenutí třídního učitele:** ukládá třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí. O udělení napomenutí uvědomí třídní učitel vychovatele ústní informací neprodleně.

- **důtku třídního učitele** udělí třídní učitel za závažnější či opakované porušení řádu školy, norem slušnosti a neomluvené hodiny (max. 6). Udělení důtky oznámí vedení školy a zapíše do třídního výkazu a katalogového listu žáka.

- **důtku ředitele školy** uděluje ředitel školy po projednání v pedagogické radě za opakovaná vážná provinění proti řádu školy, proti normám slušnosti a neomluvené hodiny (max. 9). Udělení důtky ředitele školy zapíše třídní učitel do třídního výkazu a katalogového listu žáka, o udělení písemně informuje zákonné zástupce ředitele školy.

c) Udělená opatření k posílení kázně se zaznamenávají do katalogových listů.

6. 2 Stupně hodnocení prospěchu a chování

Stupně hodnocení a klasifikace na vysvědčení jsou stanoveny v souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb. a vyhláškou č. 454/2006 Sb., konkrétně § 15.

1. Při hodnocení žáka se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný,
- b) 2 – chvalitebný,
- c) 3 – dobrý,
- d) 4 – dostatečný,
- e) 5 – nedostatečný.

Stupeň 1 (výborný)

Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů správně nebo s menšími chybami. Ústní a písemný projev je zpravidla správný a výstižný.

Žák je schopen samostatně pracovat po předběžném návodu učitele.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů s menšími chybami. Ústní a písemný projev má drobné nedostatky ve správnosti a přesnosti.

Žák je schopen pracovat s menšími obtížemi po předběžném návodu učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků závažné mezery. Své vědomosti dokáže uplatnit jen za pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je málo rozvinutý. Žák je schopen plnit úkoly pod dohledem učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků četné a závažné mezery. Své vědomosti dokáže uplatnit velmi omezeně a jen za stálé pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je nerozvinutý. Žák je schopen pracovat pouze pod trvalým vedením učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si předepsané učivo neosvojil. Jeho ústní a písemný projev je nevyhovující. Žák není schopen pracovat ani s trvalou pomocí učitele.

3. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl (a) s vyznamenáním,
- b) prospěl (a),
- c) neprospěl (a),
- d) nehodnocen (a).

Žák je hodnocen stupněm:

- a) prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) prospěl (a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný.
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo není-li z něho na konci druhého pololetí
- d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

4. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni: a) pracoval (a) úspěšně,
b) pracoval (a).

5. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
a) 1 – velmi dobré,
b) 2 – uspokojivé,
c) 3 – neuspokojivé.

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje pravidla chování a respektuje ustanovení řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevnování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojedinele.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními řádu školy. Dopouští se závažných přestupků nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků, přičemž není přístupný pedagogickému působení. Sníženým stupněm z chování jsou klasifikovány např. neomluvené hodiny (10 – 20), dále ubližování spolužákům, šikana, xenofobní projevy, svévolné opuštění budovy v době vyučování, krádež, hrubé a vulgární chování vůči spolužákům a pracovníkům školy (viz Školský zákon, § 31, odst. 3), opakované lhaní, podvody, vandalismus, požití alkoholu a kouření v prostorách školy a na akcích pořádaných školou.

Stupeň 3 (méně uspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování nebo s řádem školy. Zpravidla se i přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy a svým chováním ohrožuje bezpečnost a zdraví své i svých spolužáků. Stupněm 3 z chování jsou klasifikovány opakované prohřešky citované u stupně 2 z chování, dále opakované záškoláctví (více než dvacet neomluvených hodin) a toxikomanie (užívání drog, držení drog a distribuce drog).

6. 2. 1 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové) ,didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
- analýzou různých činností žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP, speciální pedagog – etoped, psycholog)
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního

poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje, nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva

10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

6. 2. 2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáka

Učitel vede žáka takovým způsobem, aby rozvíjel jeho schopnost sebehodnocení vlastních úspěchů a neúspěchů ve vzdělávacím procesu a takovým způsobem, aby žák akceptoval skutečnost, že „chyba“ je důležitým prostředkem k učení a přirozenou součástí osvojování vědomostí, dovedností a návyků potřebných pro život. Schopnost kritického posouzení vlastních studijních výsledků a volba strategií (pochopení příčin úspěchu či neúspěchu, tvořivé hledání cest při řešení daného problému, zodpovědný přístup k sobě samému) při zdolávání vzdělávacích problémů posiluje žákovu emoční inteligenci a vybavuje žáka základním souborem kompetencí k řešení problémů, který si žák odnese do svého budoucího života. Sebehodnocení má vést k posílení sebeúcty a sebevědomí žáka.

Při sebehodnocení se žák snaží kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich.

Ujasňuje si,

- a) co se mu daří, v čem je úspěšný,
- b) co mu doposud nejde a proč,
- c) jakým způsobem bude pokračovat v odstraňování nedostatků,
- d) cíl, kterého chce dosáhnout a strategie, jež se pokusí aplikovat.

6. 2. 3 Zásady pro používání slovního hodnocení

Jsou stanoveny v souladu s § 51 Školského zákona a s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb. a vyhlášky č.454/2006 Sb.

- a) O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- b) Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce
- c) Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- d) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- e) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace:

- a) Text širšího slovního hodnocení má formu vět, ne hesel.
- b) Z textu širšího slovního hodnocení musí jasně vyplývat, zda žák v daném klasifikačním období prospěl nebo neprospěl.
- c) Širší slovní hodnocení se zapisuje na zvláštní formulář a zakládá se do katalogového listu.

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 - výborný	Ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	Ovládá
3 – dobrý	V podstatě ovládá
4 – dostatečný	Ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 - výborný	Pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	Uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	Menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	Nesamostatný v myšlení
5 - nedostatečný	Odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 - výborný	Výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	Celkem výstižné
3 – dobrý	Myšlenky vyjadřuje ne dost přesně

4 – dostatečný	Myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	I na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 - výborný	Užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	Dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	Řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává obtíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	Dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	Praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
Píle a zájem o učení	
1 - výborný	Aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	Učí se svědomitě
3 – dobrý	K učení a k práci potřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	Malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 - nedostatečný	Pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo řádu školy nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Zpravidla se přes všechna výchovná opatření dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje a jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových vážných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes všechna výchovná opatření školy dopouští dalších přestupků.

6. 2. 4 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Podmínky komisionálních a opravných zkoušek jsou stanoveny v souladu s § 22 a 23 vyhlášky č. 48/2005 Sb. a vyhlášky č. 454/2006

I. Komisionální zkouška:

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí

- při konání opravné zkoušky

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy

b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu

c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému

zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

II. Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy

- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětu s prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný